

2025-2029 წლების
მაკროეკონომიკური

პროგნოზები

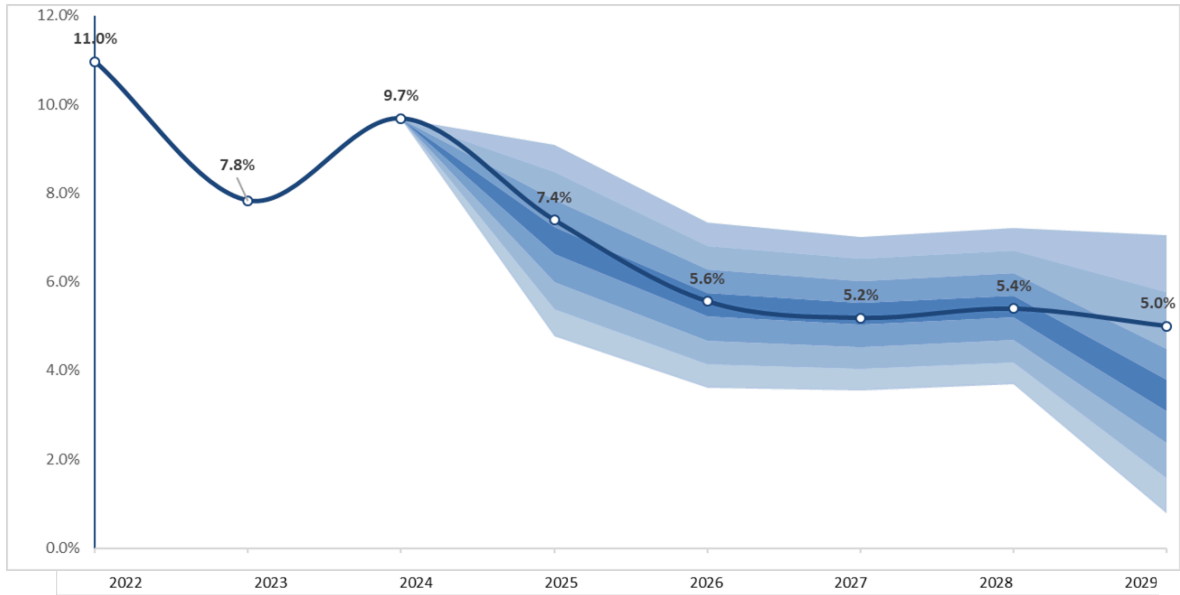
(2025 წლის
I ნარდგენა)

საქართველოს პარლამენტის
საბიუჯეტო ოფისი

2025

დეკემბერი

ეკონომიკური ზრდის ტემპი 2025 - 2029 წწ

წვლილი 2025 წლის ეკონომიკურ ზრდაში:

რეალური მოხმარება: +5.8% ↑

რეალური ინვესტიციები : +1.8% ↑

წმინდა ექსპორტი: -0.2% ↓

ანგარიშის შესახებ: პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის მანდატის შესაბამისად, დამოუკიდებელი მაკროეკონომიკური პროგნოზები მიზნად ისახავს წარმოდგინოს ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორების მთავრობის მიერ წარმოდგენილი პროგნოზების ალტერნატიული საპროგნოზო მაჩვენებლები.

შენიშვნა: პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის მიერ წარმოდგენილი მაკროეკონომიკური პროგნოზები განახლდება საბიუჯეტო პროცესის და საბიუჯეტო ოფისის ანგარიშგების კალენდრის შესაბამისად.

საქართველოს პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი მაკროეკონომიკური ანალიზისა და საგადასახადო პოლიტიკის განყოფილება

ელ-ფოსტა:
pbo@parliament.ge

შინაარსი

<u>ძირითადი მიგნებები</u> -----	4
1. <u>პროგნოზირების მოდელის შესახებ</u> -----	6
<u>საბაზისო სცენარი</u> -----	7
2. <u>რეალური სექტორი</u> -----	7
3. <u>ფისკალური სექტორი</u> -----	12
4. <u>საგარეო სექტორი</u> -----	18
5. <u>მონეტარული სექტორი</u> -----	20
6. <u>მაკროეკონომიკური სცენარები</u> -----	22
6.1 <u>ძირითადი დაშვებები</u> -----	23
6.2 <u>ოპტიმისტური და პესიმიისტური სცენარები</u> -----	25
<u>დანართი 1: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2025-2029 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)</u> -----	29
<u>დანართი 2: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2025-2029 წლებისთვის (ოპტიმისტური სცენარი)</u> -----	32
<u>დანართი 3: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2025-2029 წლებისთვის (პესიმიისტური სცენარი)</u> -----	35
<u>დანართი 4: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2025-2026 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)</u> -----	38
<u>დანართი 5: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2027-2028 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)</u> -----	39
<u>დანართი 7: ოპტიმისტური პროგნოზების შედარება, 2025-2029 წლებისთვის</u> -----	40
<u>დანართი 8: პესიმიისტური პროგნოზების შედარება, 2025-2029 წლებისთვის</u> -----	41

ძირითადი მიგნებები

- პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წელს საქართველოს ეკონომიკა 7.4%-ით გაიზრდება. მშპ-ის რეალური ზრდის პროგნოზი 2025 წლისთვის (7.4%) 0.2 პროცენტული პუნქტით (პპ) აღემატება ეკონომიკური ზრდის მთავრობის პროგნოზს (7.2%). საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, საშუალოვადიან პერიოდში (2025-2029 წლებისთვის) ეკონომიკური ზრდის საშუალო წლიური ტემპი 5.7%-ს შეადგენს;
- საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2025 წლისთვის ნომინალური მშპ 10.8%-ით გაიზრდება და 103,049 მლნ ლარს მიაღწევს;
- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის ინფლაცია მიზნობრივ მაჩვენებელზე მაღალი იქნება და 3.9%-ს მიაღწევს. მთავრობის პროგნოზით კი, 2025 წელს ინფლაცია 3.9%-ს შეადგენს;
- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ეკონომიკური აქტივობის პარალელურად, კერძო ინვესტიციების მშპ-თან ფარდობა 2025 წლისათვის 19.5%-ს მიაღწევს, საშუალოვადიან პერიოდში კლებადი ტენდენცია ექნება და 2029 წელს 19.0%-ს შეადგენს. მთავრობის პროგნოზის მიხედვით, 2025 წლისთვის კერძო ინვესტიციების მშპ-თან ფარდობის ზრდა 16.6%-მდე არის მოსალოდნელი, საშუალოვადიან პერიოდში გაიზრდება და 2029 წლისთვის 17.0%-ს გაუტოლდება;
- 2025 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდოს (GFSM 2014) მშპ-თან მოსალოდნელი ფარდობა -2.2%-ს შეადგენს. ამასთან, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ე.წ. მოდიფიცირებული მთლიანი სალდოს მაჩვენებელი (რომელიც ცალკეული მუხლების რეკლასიფიკაციით მიიღება და გამოიყენება IMF-ის პროგრამაში) 2025 წლისთვის -2.2%-ს გაუტოლდება;
- რაც შეეხება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტს, 2025 წელს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტის მაჩვენებელია -2.6%, რაც 0.1 პროცენტული პუნქტით განსხვავდება მთავრობის ანალოგიური მაჩვენებლისგან (-2.5%);
- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა 25,607 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 22 მლნ ლარით აღემატება საბიუჯეტო ოფისის მიერ 2024 წლის დეკემბერში გაკეთებულ 2025 წლის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელს, ხოლო 102 მლნ ლარით აღემატება მთავრობის პროგნოზს (25,505 მლნ ლარი). უნდა აღინიშნოს, რომ განსხვავება შეინიშნება როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებლებს შორის. საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2025 წლისთვის საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა მშპ-ის 24.8%-ს მიაღწევს, მთავრობის პროგნოზი 24.4%-ია. საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზის თანახმად, 2025-2029 წლებისთვის გადასახადების შეფარდება მშპ-თან საშუალოდ 24.5% იქნება;
- პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის საგადასახადო ბალანსის მიმდინარე ანგარიშის მოსალოდნელი დეფიციტი მშპ-ის 5.2%-ია, ხოლო მთავრობის საპროგნოზო მაჩვენებელი მშპ-ის 3.9%-ს შეადგენს. საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი 2025-2029 წლებში საშუალოდ მშპ-ის -3.9%-ის ფარგლებში ჩამოყალიბდება;
- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, სავაჭრო დეფიციტი 2025 წელს მშპ-ს 7.2%-ს მიაღწევს, მთავრობის პროგნოზით დეფიციტი 6.9% იქნება;

- რაც შეეხება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსების წყაროებს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადების მოსალოდნელი მოცულობა 1,165 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდება და საშუალოვადიან პერიოდში მცირედით გაიზრდება, ხოლო მთავრობის პროგნოზით, წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები 2025 წელს 1,663 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს;
- საბიუჯეტო ოფისის დაშვებით, 2025 წლისთვის ფულის მასა M3 აგრეგატის მოცულობა 56,145 მლნ ლარს გაუტოლდება, ხოლო ზრდის წლიური ტემპი - 13.5%-ს. თავის მხრივ, ფულის მასა M2 აგრეგატის მოსალოდნელი მოცულობა 32,664 მლნ ლარია, ზრდა კი - 17.6%;
- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისათვის საერთაშორისო რეზერვების 16.1%-ით ზრდა არის მოსალოდნელი. შესაბამისად, 2025 წელს რეზერვების მოცულობა 5,164 მლნ აშშ დოლარს მიაღწევს (2.8 თვის იმპორტის ჯერადი), ხოლო 2029 წლისთვის საერთაშორისო რეზერვების მოსალოდნელი მოცულობა 7,271 მლნ აშშ დოლარი იქნება;
- რაც შეეხება კერძო სექტორზე გაცემულ სესხებს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის აღნიშნული მაჩვენებელი 68,632 მლნ ლარს მიაღწევს, ხოლო მთავრობის პროგნოზით 68,133 მლნ ლარს;
- ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, 2025-2029 წლებში ეკონომიკის საშუალო რეალური ზრდის ტემპი 7.0% იქნება, ხოლო პესიმისტურის შემთხვევაში - 3.3%;
- ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია მუდმივად გადააჭარბებს საბაზისო სცენარს (საშუალოდ 3.4%), ხოლო პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში ნაკლები იქნება საბაზისო სცენარზე (საშუალოდ 1.9%);
- ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით მოსალოდნელია, რომ ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტი 2025 წელს შენარჩუნდება 3.0%-იან ნიშნულზე დაბლა. შემდგომში თანდათან შემცირდება და 2029 წლისათვის მისი მშპ-თან შეფარდება -0.9% იქნება. რაც შეეხება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტს, 2025 წლისათვის -1.8%-ს გაუტოლდება, ხოლო შემდეგ წლებში შემცირებას დაიწყებს და მუდმივად მშპ-ის 3.0%-ის ქვემოთ იქნება;
- პესიმისტური სცენარის განვითარების შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ როგორც მიმდინარე, ისე მომდევნო წლებში ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტი 3.0%-იან ნიშნულს არ გადააჭარბებს. იგივე ტენდენცია ექნება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტსაც, იგი 2025 წელს -2.3% იქნება და შემდეგ წლებში მშპ-ის 3.0%-ზე არ გადააჭარბებს;
- აღსანიშნავია, რომ პესიმისტური სცენარის თანახმად, 2025-2029 წლებში მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი საშუალოდ -3.2%-ის, ხოლო ოპტიმისტური სცენარის თანახმად -5.0%-ის ფარგლებში დაფიქსირდება, ხოლო 2029 წლისთვის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შეფარდება მშპ-თან შესაბამისად -4.1% და -2.1% იქნება.

1. პროგნოზირების მოდელის შესახებ

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის მიერ შემუშავებული მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელი (PBOMFM) თავსებადია საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (IMF) ფინანსური პროგრამირებისა და პოლიტიკის მოდელის სტრუქტურასთან, რომელიც ეკონომიკური თეორიებიდან გამომდინარე, ერთმანეთთან აკავშირებს ოთხ ძირითად სექტორს:

- რეალური სექტორი;
- ფისკალური სექტორი¹;
- საგარეო სექტორი;
- მონეტარული სექტორი.

საბიუჯეტო ოფისის მაკროეკონომიკურ მოდელში აღნიშნულ სექტორებს შორის კავშირები წარმოდგენილია განტოლებების სახით, რომელიც იყოფა სამ ძირითად ჯგუფად:

1. სააღრიცხვო იგივეობა: მოიცავს ისეთ განტოლებებს, რომლებიც ასახავს სახელმწიფო ანგარიშსწორების იგივეობებს. მაგალითად, მთლიანი შიდა პროდუქტი უტოლდება მოხმარების, ინვესტიციების, სახელმწიფო დანახარჯებისა და წმინდა ექსპორტის ჯამს.

2. ეკონომეტრიკული განტოლებები: ასახავს კავშირებს ცვლადებს შორის, რომელიც ეყრდნობა ეკონომიკურ მოდელებს. მაგალითად, სამომხმარებლო ხარჯების განტოლება ეყრდნობა დაშვებას, რომ რეალურ მშპ-სა და სესხების რეალურ საბაზრო საპროცენტო განაკვეთს გავლენა აქვს სამომხმარებლო ხარჯების მოცულობაზე. ამასთან აღსანიშნავია, რომ ეკონომიკური განტოლებების შესადგენად გამოყენებულია ისეთი ეკონომიკური მოდელები, როგორებიცაა: ავტორეგრესიული მცოცავი საშუალოს მოდელი, ვექტორული ავტორეგრესია, შებლუდული ვექტორული შეცდომის შესწორების მოდელი, უმცირეს კვადრატთა მეთოდის შეცდომის შესწორების მოდელი, ბაიესიანური ვექტორული ავტორეგრესიის მოდელი. ამასთანავე, მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელში დაშვებები გაკეთებულია 51 მაკრო-ფისკალურ ცვლადზე, საიდანაც 16 ეგზოგენური დაშვებაა, 31 წარმოადგენს მაკრო-ეკონომეტრიკული მოდელებიდან მიღებულ შეფასებებს (25 - მოდელიდან მიღებული შედეგებია, ხოლო 6 - მათზე დაფუძნებული გაანგარიშებები) და 4 ცვლადის დაშვება გაკეთებულია ექსპერტული შეფასების საშუალებით.

3. ტექნიკური განტოლებები: მოიცავს კავშირებს ცვლადებს შორის, რომელიც ეყრდნობა ისტორიული მონაცემებიდან და სტილიზირებული ფაქტებიდან გაკეთებულ დაშვებებს. მაგალითად, მომსახურების ექსპორტის პროგნოზული მონაცემი ეყრდნობა დაშვებას, რომ მომსახურების ექსპორტის წილი მთლიანი ექსპორტის მოცულობაში უტოლდება ბოლო სამი წლის წილის საშუალოს.

მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელი ეყრდნობა 1996Q1-2025Q3 წლების კვარტალურ მონაცემებს. მონაცემთა ბაზა შედგენილია შემდეგი ორგანიზაციების მიერ წარმოდგენილი მონაცემებით:

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური - რეალური სექტორის ცვლადები;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - ფისკალური სექტორის ცვლადები;

საქართველოს ეროვნული ბანკი - საგარეო სექტორისა და მონეტარული სექტორის ცვლადები.

1. მოდელში ნაერთი ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილი აღებულია მთავრობის საშუალოვადიანი პროგნოზებიდან, როგორც ეგზოგენური ცვლადი.

საბაზისო მოდელი

2. რეალური სექტორი

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წელს საქართველოს ეკონომიკა 7.4%-ით გაიზრდება. მშპ-ის რეალური ზრდის პროგნოზი 2025 წლისთვის (7.4%) 0.2 პროცენტული პუნქტით (პპ) აღემატება ეკონომიკური ზრდის მთავრობის პროგნოზს¹ (7.2%) და 1.1 პპ-ით აღემატება საბიუჯეტო ოფისის მიერ 2024 წლის დეკემბერში გამოქვეყნებულ საპროგნოზო მაჩვენებელს². 2020 წელს კოვიდ პანდემიის შედეგად დაფიქსირებული ეკონომიკური კლების შემდგომ (-6.3%), მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა როგორც 2021 წელს (10.6%), აგრეთვე 2022 (11.0%), 2023 (7.8%) და 2024 (9.7%) წლებში. აღსანიშნავია, რომ მიუხედავად მიმდინარე რუსეთ-უკრაინის ომისა, 2021 წელს დაწყებული ეკონომიკური ზრდის ტემპი 2022 წელსაც შენარჩუნდა როგორც საგარეო ვაჭრობის მაჩვენებლებში, აგრეთვე გზავნილების, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების, საფინანსო სექტორის, ტურიზმის სექტორის და სხვა ეკონომიკური მაჩვენებლების მიმართულებით, ხოლო 2024 წელს წინა წელთან შედარებით ზოგიერთ მაჩვენებელთან მიმართებით დაფიქსირდა კლება (ფულადი გზავნილები, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები).

საბიუჯეტო ოფისის აღნიშნული პროგნოზი ემყარება დაშვებას, რომ მიმდინარე წელს და საშუალოვადიან პერიოდში კვლავ შენარჩუნდება მაღალი ეკონომიკური ზრდის ტენდენციები, უფრო მეტად გაიზრდება ტურიზმის მაჩვენებლები, მნიშვნელოვან დონეზე შენარჩუნდება საგარეო ვაჭრობის და სხვა ეკონომიკური მაჩვენებლები, აგრეთვე რეგიონში მიმდინარე კონფლიქტი საქართველოს ეკონომიკაზე მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს. აღსანიშნავია, რომ 2025 წლის პირველ ათ თვეში ქვეყანაში მაღალი ეკონომიკური აქტივობა დაფიქსირდა და გაიზარდა რეალური მშპ. გარდა აღნიშნულისა, დაშვებისას, ასევე, მხედველობაშია მიღებული როგორც ქვეყნის შიდა ეკონომიკური აქტივობა, ასევე - საქართველოს მთავარი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნების⁴ ეკონომიკური ზრდის წინასწარი შეფასებები და პროგნოზი⁵.

- მოსალოდნელია, რომ 2024 წელთან შედარებით, 2025 წლისათვის მნიშვნელოვნად გამოცოცხლდება ტურისტული სექტორი, გარდა ამისა, გაიზრდება როგორც მომსახურების ექსპორტი, ისე იმპორტი;
- კორონავირუსის პანდემიის პერიოდში მნიშვნელოვნად გაზრდილი ინფლაციის ზრდის ტემპის საპასუხოდ, ეროვნულმა ბანკმა 2022 წლის თებერვლიდან გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, რომელმაც თებერვლის დასაწყისიდან 10.5%, ხოლო მარტის ბოლოდან 11.0% შეადგინა. 2022 წელს საშუალო წლიურმა ინფლაციამ 11.9% შეადგინა, რის შემდგომაც აღნიშნულმა მაჩვენებელმა შემცირება დაიწყო. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ ინფლაციის მკვეთრი კლება დაფიქსირდა 2023 წლის მეორე კვარტალში,

2. მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს საქართველოს პარლამენტში 2025 წლის 28 ნოემბერს წარდგენილ 2025-2029 წწ ძირითადი მაკროეკონომიკური პროგნოზებისა და საქართველოს სამინისტროების ძირითადი მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ საპროგნოზო მაჩვენებლებს.

3. www.pbo.parliament.ge

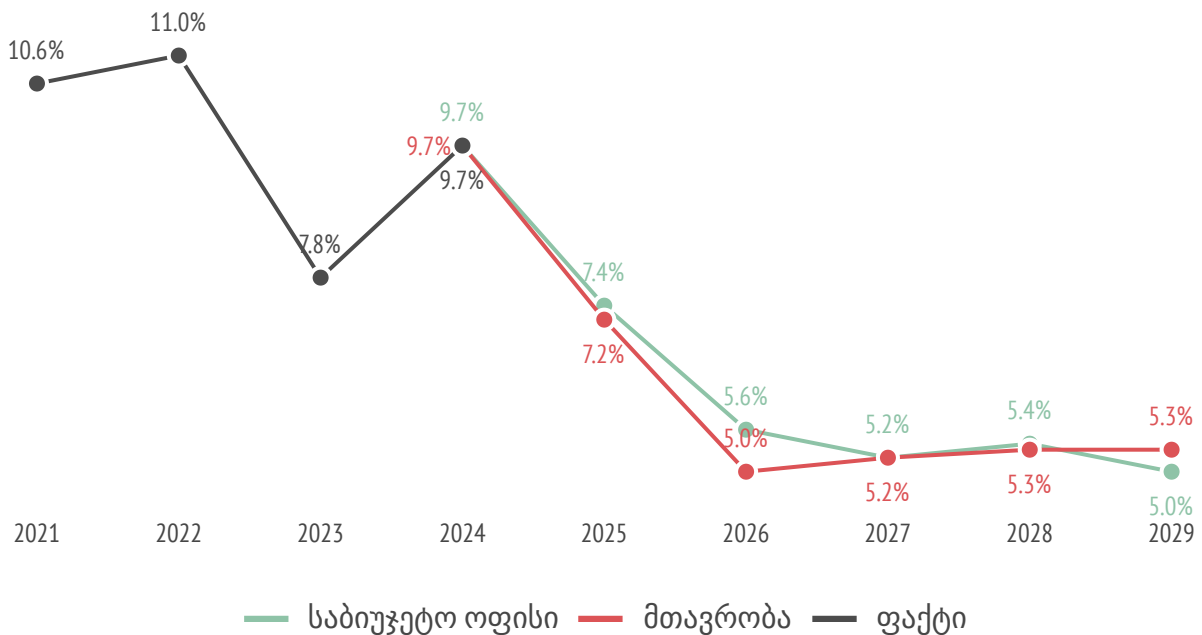
4. ევროკავშირი, რუსეთი, თურქეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი, ჩინეთი, უკრაინა და აშშ.

5. წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდის „მსოფლიო ეკონომიკური მიმოხილვა“ ოქტომბერი, 2025“ (WEO April, 2025).

კერძოდ, 2023 წლის ივლისში წლიური ინფლაციის დონე 0.3%-ით განისაზღვრა, რაც, ძირითადად, მსოფლიო ბაზარზე ნავთობსა და სურსათზე ფასების კლებით იქნა გამოწვეული. 2023 წლის ივლისის თვეში სურსათის ფასების რეალური ინდექსი წინა წლის შესაბამის თვესთან მიმართებით 13.3%-ით შემცირდა⁶. შემცირებული სამომხმარებლო ფასების ინფლაციის პასუხად, საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა 2023 წლის 10 მაისის გადაწყვეტილებით მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი 0.5 პპ-ით, 2 აგვისტოს 0.25 პპ-ით, 13 სექტემბერს 0.25 პპ-ით, ხოლო 20 დეკემბერს 0.5 პპ-ით⁷ შეამცირა. ექსპანსიური მონეტარული პოლიტიკა შეინარჩუნა ეროვნულმა ბანკმა 2024 წლის პირველ ნახევარშიც. კერძოდ, ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა მიმდინარე წელს მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი ჯამში 1.5 პპ-ით 8%-მდე შეამცირა. ეროვნული ბანკის აღნიშნული პოლიტიკის საპასუხოდ, ინფლაციის მაჩვენებელმა მარტის თვიდან ზრდა დაიწყო. აღნიშნულის გათვალისწინებით, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წელს ინფლაციის შედარებით მაღალი ზრდის ტემპი შენარჩუნდება და მიზნობრივ მაჩვენებელს (3.0%) აღემატება. აღნიშნული ტრენდის შენარჩუნება მოსალოდნელია საშუალოვადიან პერიოდშიც.

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, საშუალოვადიან პერიოდში (2025-2029 წლებისთვის) ეკონომიკური ზრდის საშუალო წლიური ტემპი 5.7%-ს გაუტოლდება, რაც საბიუჯეტო ოფისის მიერ 2024 წლის დეკემბრის თვეში გაკეთებულ საპროგნოზო მაჩვენებელზე 0.2 პპ მეტია (საშუალოდ 5.5%-იანი ზრდა 2024-2028 წლებში). 2025 წელს ეკონომიკური აქტივობის ზრდაში ყველაზე დიდ წვლილს რეალური მოხმარება და ინვესტიციები შეიტანს და რეალური მშპ-ს ზრდას შესაბამისად 5.8 პპ და 1.8 პპ-ით განაპირობებს.

რაც შეეხება მთავრობის საპროგნოზო მაჩვენებელს ანალოგიური პერიოდისათვის, 2025-2029 წლებში საშუალო ეკონომიკური ზრდის სამთავრობო პროგნოზი 5.6%-ს გაუტოლდება, რაც, ჩამორჩება 2024 წლის დეკემბრის ანალოგიური მაჩვენებლის პროგნოზს (6.1%-იანი ზრდა 2024-2028 წლებში). აღსანიშნავია, რომ საბიუჯეტო ოფისის ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი საშუალოვადიანი პერიოდისთვის ითვალისწინებს მთავრობის საშუალოვადიან პერიოდში არაფინანსური აქტივების (ე.წ. კაპიტალური ხარჯები) საპროგნოზო/დაგეგმილ ზრდას, რომლის ფაქტობრივმა დინამიკამ, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს ოფისის შესაბამისი საპროგნოზო მაჩვენებლების ფაქტობრივ რეალიზებაზე.

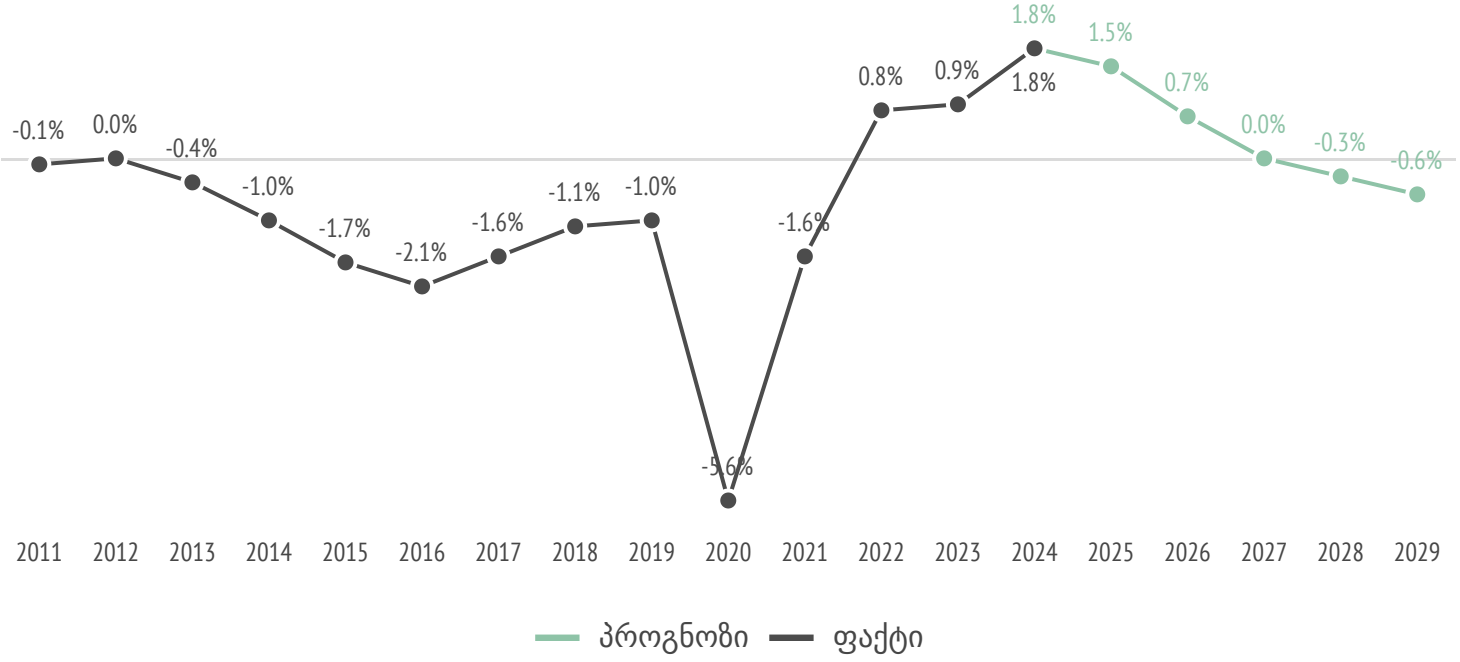
დიაგრამა 1: რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი.

6. წყარო: FAO Food Price Index | World Food Situation | Food and Agriculture Organization of the United Nations

7. <https://nbg.gov.ge/monetary-policy/committee-decisions>

საინტერესოა მთლიანი ფაქტორული პროდუქტიულობის დინამიკის კავშირი ეკონომიკურ აქტივობასთან, რომლის შესაფასებლადაც მნიშვნელოვანია გავანალიზოთ, რამდენად შეესაბამება მიმდინარე ეკონომიკური ზრდა იმ პოტენციალს, რომელიც ქვეყანას თავისი რესურსების ოპტიმალური ათვისებისა და გამოყენების პირობებში ექნებოდა. ყველაზე მართებულია, გაანგარიშდეს ე.წ. პოტენციური მშპ და შედარდეს ფაქტობრივ მდგომარეობას. აღნიშნული სხვაობა რეალურ და პოტენციურ მშპ-ის შორის იქნება ე.წ. მშპ-ის გაპი⁸.

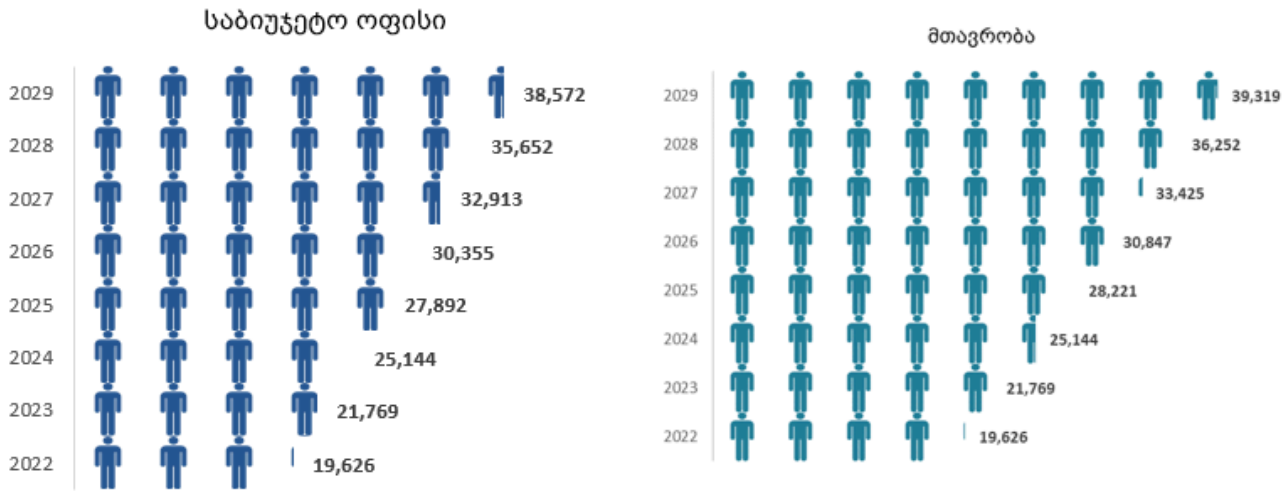
აღსანიშნავია, რომ 2020 წელს დაფიქსირებული მკვეთრი ეკონომიკური კლების ფონზე, ქვეყნის ეკონომიკა პოტენციურ დონეს ჩამორჩებოდა და, შესაბამისად, რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის უარყოფითი გაპი ფიქსირდებოდა, თუმცა 2021 წლიდან დაწყებული მოსალოდნელზე მაღალი ეკონომიკური ზრდის კვალდაკვალ უარყოფითი გაპი დაიხურა და ქვეყნის ეკონომიკურმა ზრდამ მის პოტენციურ დონეს გადააჭარბა. საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, დადებითი გაპია მოსალოდნელი 2024-2027 წლებშიც, თუმცა შემდგომ წლებში ქვეყნის ეკონომიკა თანდათან დაუახლოვდება პოტენციურ დონეს, ხოლო 2028-2029 წლებში რეალური მშპ-ს ზრდის ტემპი ჩამორჩება მის პოტენციურ დონეს⁹.

დიაგრამა 2: რეალური მშპ-ის გაპი

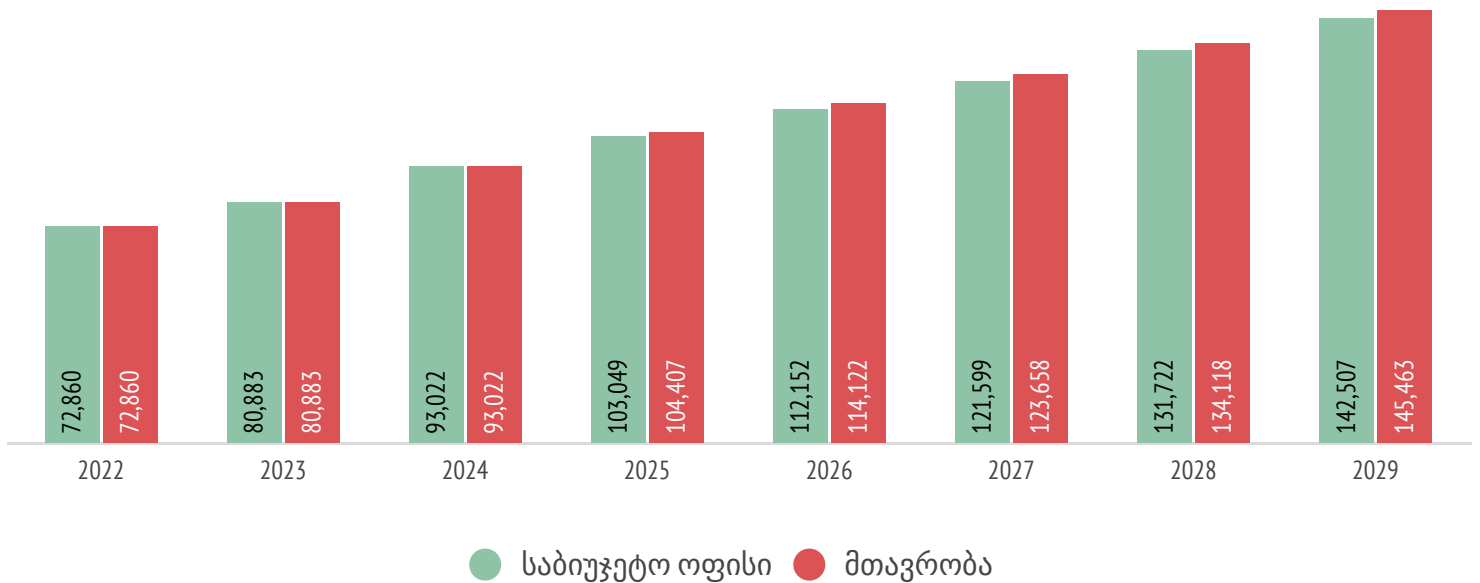
რაც შეეხება ნომინალურ მშპ-ს ერთ სულ მოსახლეზე, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით მისი მოცულობა 2025 წლისთვის 27,892 ლარს, ხოლო 2029 წლისათვის - 38,572 ლარს შეადგენს. აღნიშნული მაჩვენებელი განსხვავდება მთავრობის პროგნოზისგან, რომელიც 2025 წელს 28,221 ლარს, ხოლო 2029 წლისთვის 39,319 ლარს შეადგენს. ერთ სულზე მშპ-ს ინდიკატორის განსხვავებული მაჩვენებლების ძირითადი გამომწვევი მშპ-ის და დეფლატორის განსხვავებული პროგნოზებია. კერძოდ, ოფისის პროგნოზით, მშპ-ის დეფლატორის მაჩვენებელი 2025 წელს 3.2%-ს შეადგენს, ხოლო მთავრობის პროგნოზით აღნიშნული მაჩვენებელი 4.7%-ს გაუტოლდება.

8. დამატებით, მშპ-ს გაპის შესახებ იხ. <http://pbo.parliament.ge/media/k2/attachments/KP0215.pdf>
9. მშპ-ის პოტენციური დონე შეფასებულია „კალმანის ფილტრის“ გამოყენებით. პოტენციური დონის შეფასების მეთოდოლოგიისათვის იხილეთ საბიუჯეტო ოფისის კვლევითი პუბლიკაცია: "ფისკალური პოლიტიკის შეფასება საქართველოსათვის: მიმართულება, ციკლორობა, მანევრირების რესურსი".

დიაგრამა 3: მშპ ერთ სულ მოსახლეზე, ნომინალური ლარი. PBO

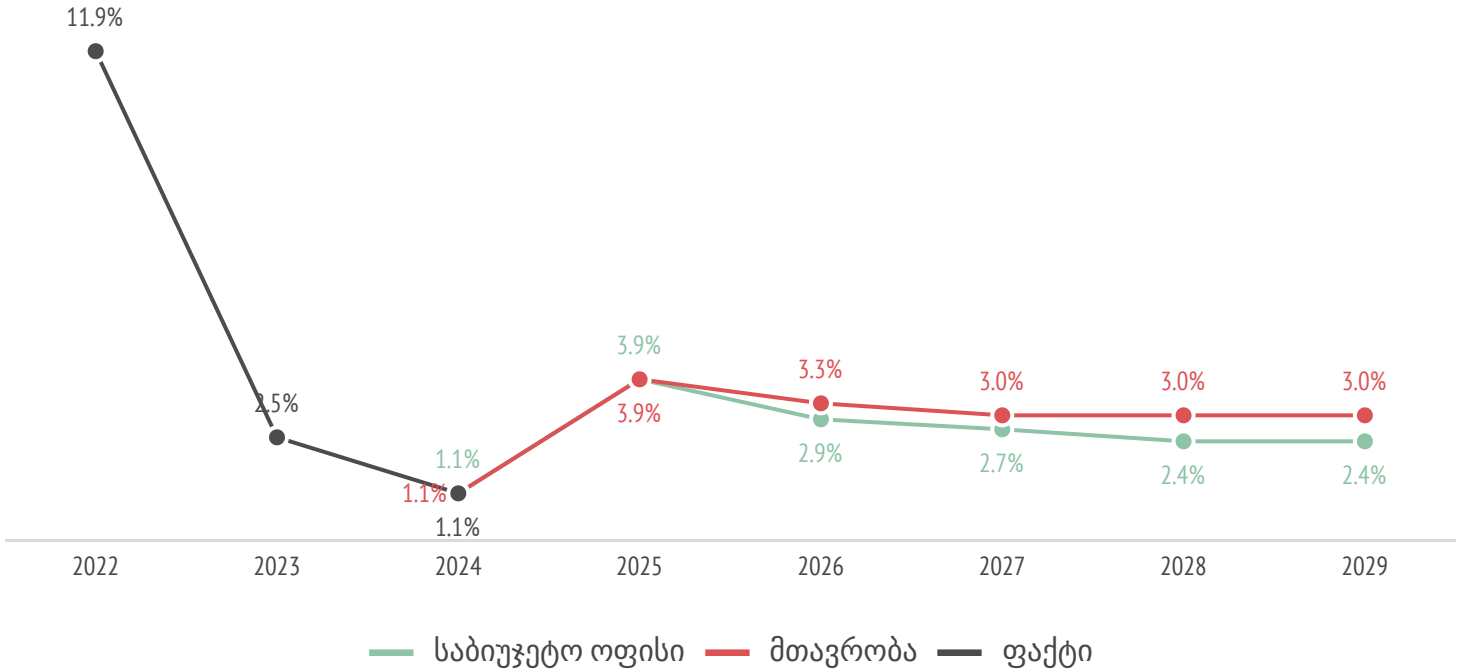
საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2025 წლისათვის ნომინალური მშპ 10.8%-ით გაიზრდება და 103,049 მლნ ლარს მიაღწევს. აღსანიშნავია, რომ საშუალოვადიან პერიოდში მთავრობის რეალური ეკონომიკური ზრდის ტემპის და ინფლაციის განსხვავებული პროგნოზების გათვალისწინებით, ნომინალური მშპ-ს მაჩვენებელი საბიუჯეტო ოფისის მაჩვენებლებისგან განსხვავდება.

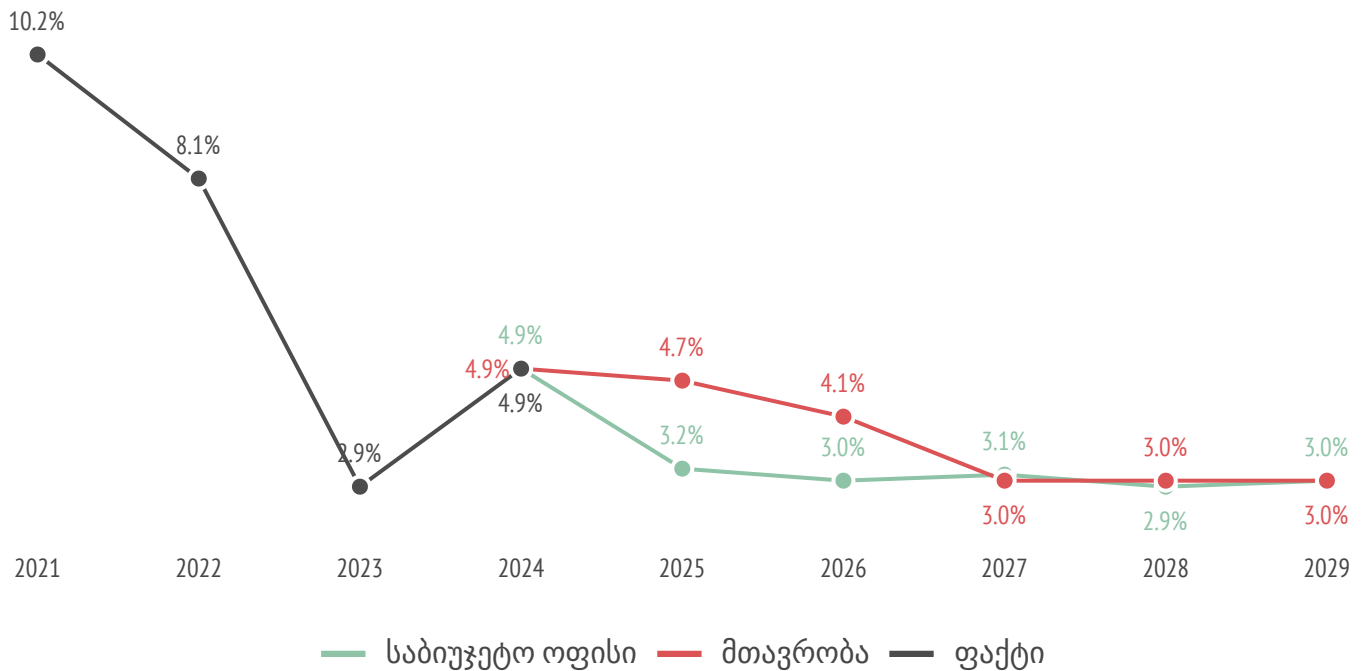
დიაგრამა 4: ნომინალური მშპ, მლნ ლარი.

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის ე.წ. „საორიენტაციო ტრაექტორიის“ გათვალისწინებით, 2025 წლისთვის ინფლაცია მიზნობრივ მაჩვენებელზე მაღალი იქნება და 3.9%-ს მიაღწევს. ინფლაციის მიზნობრივ მაჩვენებელზე მაღალი მაჩვენებელია, თუმცა მოსალოდნელი საშუალოვადიან პერიოდში ინფლაციის მიზნობრივ მაჩვენებელზე დაბალი იქნება. ოფისის მიერ 2024 წლის დეკემბრის თვეში გამოქვეყნებული წლიური ინფლაციის საპროგნოზო მაჩვენებელი 2.2%-ს შეადგენდა.

მთავრობის პროგნოზით, 2025 წელს ინფლაცია 3.9%-ს შეადგენს, რაც ეროვნული ბანკის მიზნობრივ 3.0%-იან მაჩვენებელს აღემატება, ხოლო 2026-2029 წლებში 3.1%-იან ნიშნულზე დაფიქსირდება. გასათვალისწინებელია, რომ როგორც მონეტარული პოლიტიკის, ასევე - საგარეო ფაქტორების განსხვავებულმა ცვლილებამ, შესაძლებელია, განაპირობოს განსხვავებები საპროგნოზო მაჩვენებლებისაგან.

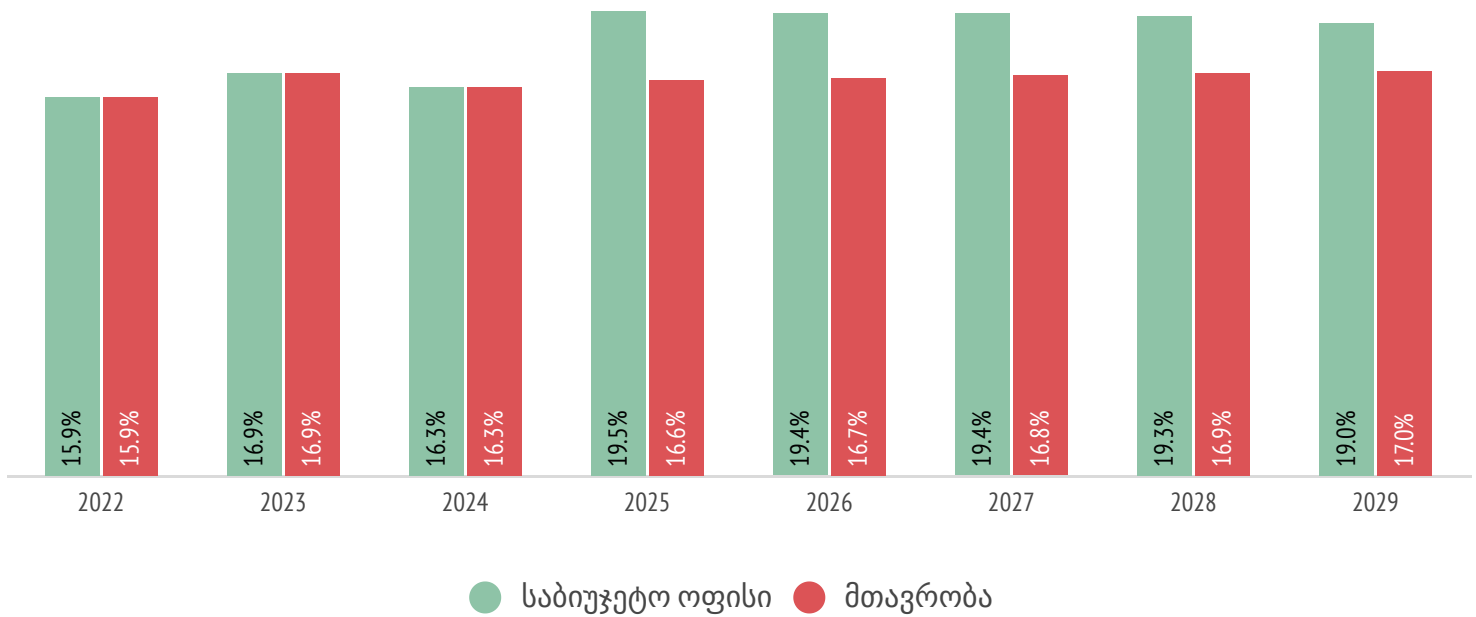

დიაგრამა 5: სამომხმარებლო ფასების ინდექსები, პერიოდის საშუალო.

დიაგრამა 6: მშპ-ის დეფლატორი.

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ეკონომიკური აქტივობის პარალელურად, კერძო ინვესტიციების მშპ-თან ფარდობა 2025 წლისათვის 19.5%-ს მიაღწევს, საშუალოვადიან პერიოდში კლებადი ტენდენცია ექნება და 2029 წელს 19.0%-ს შეადგენს. რაც შეეხება კერძო დანაზოგებს, მისი მშპ-თან ფარდობა 2025 წლისთვის 17.3%-ის, ხოლო 2029 წლისთვის 18.7%-ის დონეზე დაფიქსირდება. აღსანიშნავია, რომ საშუალოვადიან პერიოდში მთლიანი დანაზოგები კვლავ არ იქნება საკმარისი მთლიანი ინვესტიციების დასაფინანსებლად, ამიტომ ინვესტიციები დანარჩენი მსოფლიოსგან მიღებული სესხებით დაფინანსდება (მიმდინარე ანგარიშის უარყოფითი ბალანსი). მთავრობის პროგნოზის მიხედვით, 2025 წლისთვის კერძო ინვესტიციების მშპ-თან ფარდობის ზრდა 16.6%-მდე არის მოსალოდნელი, საშუალოვადიან პერიოდში გაიზრდება და 2029 წლისთვის 17.0%-ს გაუტოლდება.

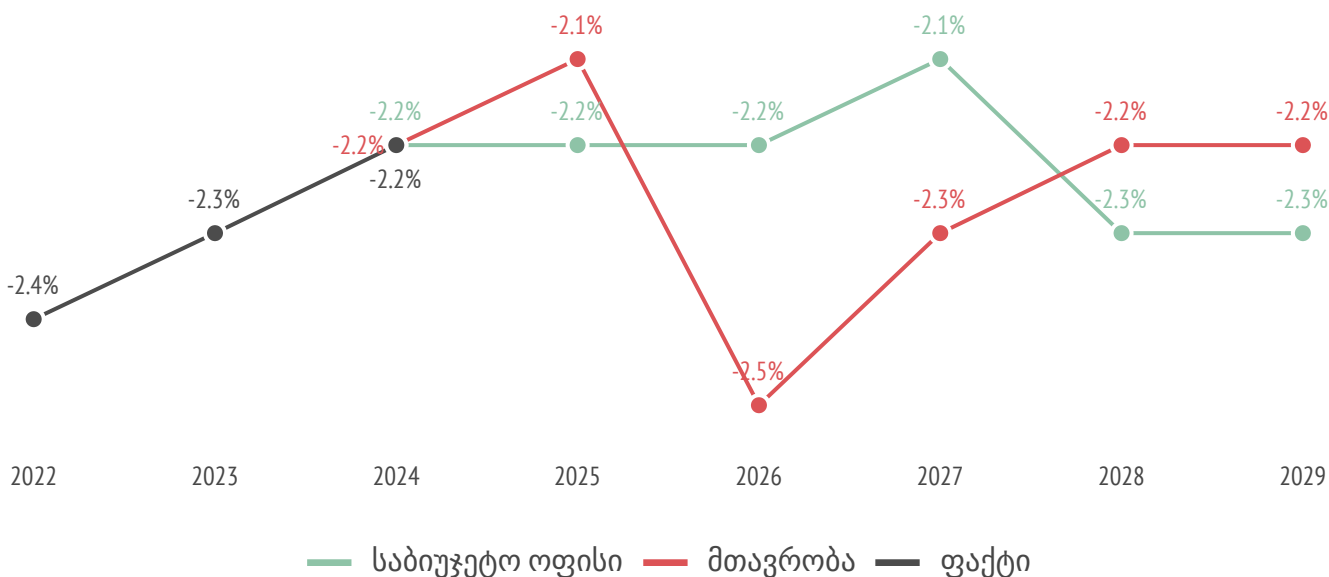
დიაგრამა 7: კერძო ინვესტიციები, მშპ-თან შეფარდება.

3. ფისკალური სექტორი

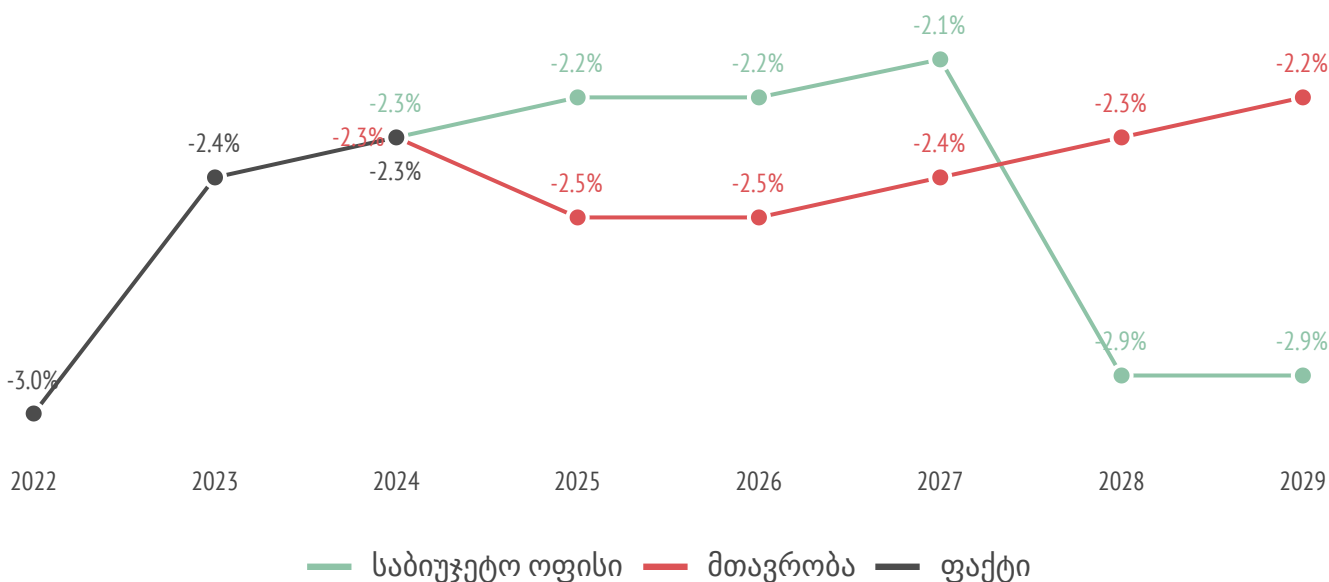
ფისკალური გარემოს ანალიზისათვის მნიშვნელოვანია ბიუჯეტის მთლიანი სალდოს მოცულობა როგორც საშუალოვადიან, ასევე - გრძელვადიან პერიოდში. პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდოს¹⁰(GFSM 2014) მშპ-თან მოსალოდნელი ფარდობა -2.2%-ს შეადგენს (2024 წლის დეკემბრის პროგნოზით იგი -1.8% იყო). ამასთან, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ე.წ. მოდიფიცირებული მთლიანი სალდოს¹¹ მაჩვენებელი (რომელიც ცალკეული მუხლების რეკლასიფიკაციით მიიღება და გამოიყენება IMF-ის პროგრამაში) 2025 წლისთვის -2.2%-ს გაუტოლდება.

10. ბიუჯეტის მთლიანი სალდო = ბიუჯეტის შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის სხვაობას გამოკლებული არაფინანსური აქტივების ცვლილება.

11. მოდიფიცირებული მთლიანი სალდო - ბიუჯეტის მთლიანი სალდოსა და ფინანსური აქტივების ცვლილებას შორის სხვაობა.

დიაგრამა 8: ბიუჯეტის მთლიანი სალდო, მშპ-თან შეფარდება.

დიაგრამა 9: მოდიფიცირებული მთლიანი სალდო, მშპ-თან შეფარდება.

2025 წელს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტის¹² მაჩვენებელი (-2.2%) 0.1 პპ-ით მეტია მთავრობის ანალოგიურ მაჩვენებელზე (-2.1%), რაც, ძირითადად, გამომწვეულია იმით, რომ საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები 102.4 მლნ ლარით მეტია მთავრობის მაჩვენებელზე. აღნიშნული განპირობებულია როგორც არაპირდაპირი, ისე პირდაპირი გადასახადების განსხვავებული პროგნოზით. აღსანიშნავია, რომ როგორც საბიუჯეტო ოფისის, ისე მთავრობის პროგნოზით, 2025 წელს ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტი 3.0%-ზე მეტი არ იქნება და აღნიშნული ტრენდი შენარჩუნდება სამუალოვადიან პერიოდშიც.

12. ბიუჯეტის დეფიციტი = ბიუჯეტის უარყოფითი მთლიანი სალდო.

რაც შეეხება ერთიანი ბიუჯეტის¹³ დეფიციტს, რომელზეც 2019 წლიდან ვრცელდება „ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით ე.წ. ბიუჯეტის ბალანსის/დეფიციტის წესი, ის საშუალოვადიან პერიოდში ნაერთი ბიუჯეტის მსგავსად შემცირების ტენდენციას ავლენს. როგორც საბიუჯეტო ოფისის, ისე მთავრობის პროგნოზების მიხედვით, 2025 წელს ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტი არ აღემატება ფისკალური წესით განსაზღვრულ 3.0%-იან ლიმიტს. კერძოდ, 2025 წელს საბიუჯეტო ოფისის ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტის მაჩვენებელია -2.6%, რაც ჩამორჩება მთავრობის ანალოგიურ მაჩვენებლის (-2.5%) და ნაკლებია საბიუჯეტო ოფისის მიერ 2024 წლის დეკემბრის თვეში გამოქვეყნებული პროგნოზისგან (-1.7%).

აქვე ხაზგასასმელია, რომ როგორც უკვე აღინიშნა, ნაერთი ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილთან დაკავშირებით, პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზების საბაზისო სცენარი ეყრდნობა მთავრობის მიერ წარმოდგენილ 2025-2029წწ ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ ფისკალურ გეგმას საშუალოვადიანი პერიოდისათვის.

ფისკალური სექტორის ანალიზის დროს, აგრეთვე მნიშვნელოვანია საშუალოვადიანი პერიოდისათვის შეფასდეს ფისკალური ინდიკატორები ეკონომიკური განვითარების ტენდენციებთან მიმართებით¹⁴, კერძოდ - დისკრეციული ფისკალური პოლიტიკის მიმართულება და კავშირი ეკონომიკურ ციკლთან¹⁵.

საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2025-2029 წლებში ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტს (ციკლურად შესწორებული პირველადი მთლიანი სალდო) და, შესაბამისად, დადებით ფისკალურ პოზიციას (გარდა 2028-2029 წლებისა, როდესაც მშპ-ს გაპი მცირედით უარყოფითია) ემთხვევა მშპ-ის დადებითი გაპი, რაც პროციკლური ფისკალური ექსპანსია¹⁶ და გულისხმობს იმას, რომ ქვეყნის რეალური მშპ მეტია მის პოტენციურ დონეზე, თუმცა სახელმწიფო ეკონომიკაში მეტ რესურსს დებს, ვიდრე იღებს (ფისკალური ექსპანსია), ანუ ეკონომიკური ზრდის დროს ხდება მისი სტიმულირება. 2028-2029 წლებში კი პირიქით, რეალური მშპ მის პოტენციურ დონეს ჩამორჩება, ანუ მშპ-ს უარყოფითი გაპია მოსალოდნელი დადებითი ფისკალური პოზიციის დროს, რაც ანტიციკლურ ექსპანსიაზე მიუთითებს.

13. საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის მიხედვით სახელმწიფოს ერთიანი ბიუჯეტი არის ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკების ერთიანი რესპუბლიკური და მუნიციპალიტეტების ერთიანი მუნიციპალური ბიუჯეტების კონსოლიდირებული ბიუჯეტი.

14. კვლევა ეყრდნობა დაშვებას, რომ ხარჯვითი პოლიტიკა სრულად დისკრეციულია: გადაწყვეტილებები ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილის შესახებ არ მიიღება ეკონომიკური ციკლების მიხედვით.

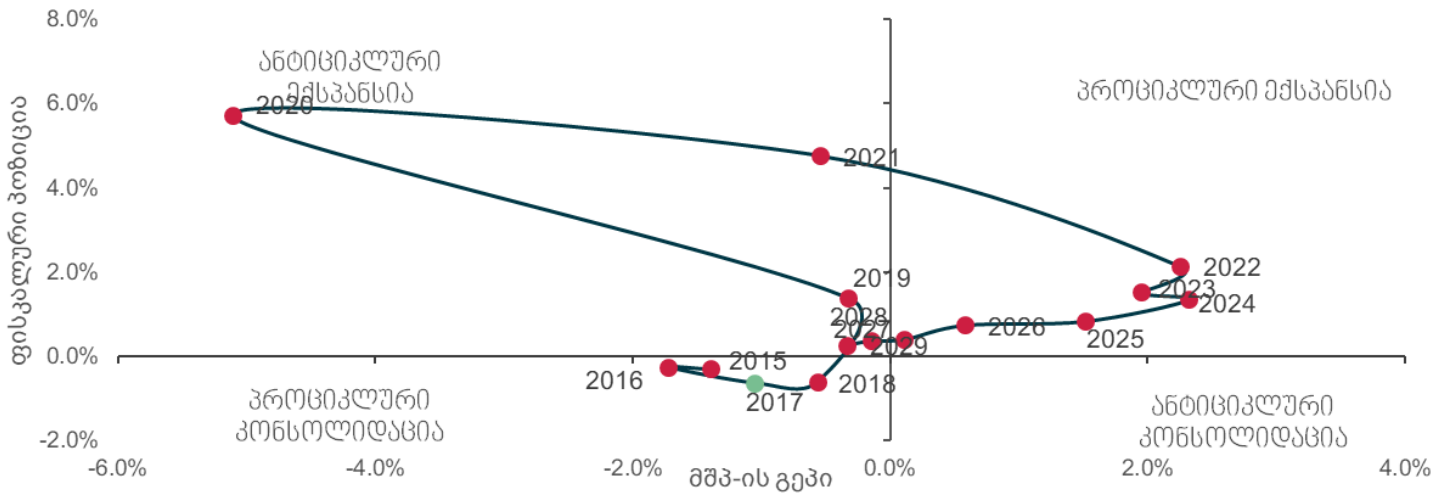
15. იხილეთ საბიუჯეტო ოფისის კვლევითი პუბლიკაცია: "ფისკალური პოლიტიკის შეფასება საქართველოსათვის: მიმართულება, ციკლურობა, მანევრირების რესურსი".

16. ანტიციკლური ფისკალური ექსპანსია - როდესაც ქვეყნის რეალური მშპ ჩამორჩება მის პოტენციურ დონეს, ხოლო ამ დროს სახელმწიფო ეკონომიკაში მეტ რესურსს დებს, ვიდრე იღებს (ფისკალური ექსპანსია), ანუ ეკონომიკის შენელების დროს ხდება მისი სტიმულირება.

პროციკლური ექსპანსია - როდესაც ქვეყნის რეალური მშპ მეტია მის პოტენციურ დონეზე, მაგრამ ამ დროს სახელმწიფო ეკონომიკაში მეტ რესურსს დებს, ვიდრე იღებს (ფისკალური ექსპანსია), ანუ ეკონომიკური ზრდის დროს ხდება მისი სტიმულირება.

ანტიციკლური კონსოლიდაცია - როდესაც ქვეყნის რეალური მშპ მეტია მის პოტენციურ დონეზე, ხოლო ამ დროს სახელმწიფო ეკონომიკაში ნაკლებ რესურსს დებს, ვიდრე იღებს (ფისკალური კონსოლიდაცია), ანუ ეკონომიკური ზრდის დროს ხდება დეფიციტის შემცირება.

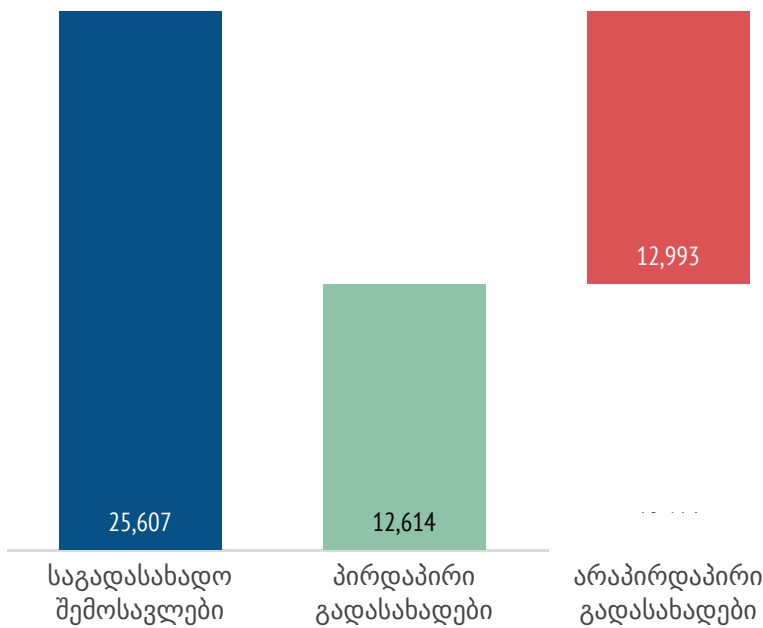
პროციკლური კონსოლიდაცია - როდესაც ქვეყნის რეალური მშპ ჩამორჩება მის პოტენციურ დონეს, მაგრამ ამ დროს სახელმწიფო ეკონომიკაში ნაკლებ რესურსს დებს, ვიდრე იღებს (ფისკალური კონსოლიდაცია), ანუ ეკონომიკის შენელების დროს ხდება დეფიციტის შემცირება.

დიაგრამა 10: ფისკალური პოზიცია.

საგადასახადო შემოსავლებთან დაკავშირებით, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა 25,607 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 22 მლნ ლარით ნაკლებია საბიუჯეტო ოფისის მიერ 2024 წლის დეკემბერში გაკეთებულ 2025 წლის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელზე, ხოლო 102 მლნ ლარით აღემატება მთავრობის პროგნოზს (25,505 მლნ ლარი). უნდა აღინიშნოს, რომ განსხვავება შეინიშნება როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებლებს შორის¹⁷ (იხ. დიაგრამა 11-12). საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2025 წლისთვის საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა მშპ-ის 24.8%-ს მიაღწევს, მთავრობის პროგნოზი 24.4%-ია. საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზის თანახმად, 2025-2029 წლებისთვის გადასახადების შეფარდება მშპ-თან საშუალოდ 24.5% იქნება.

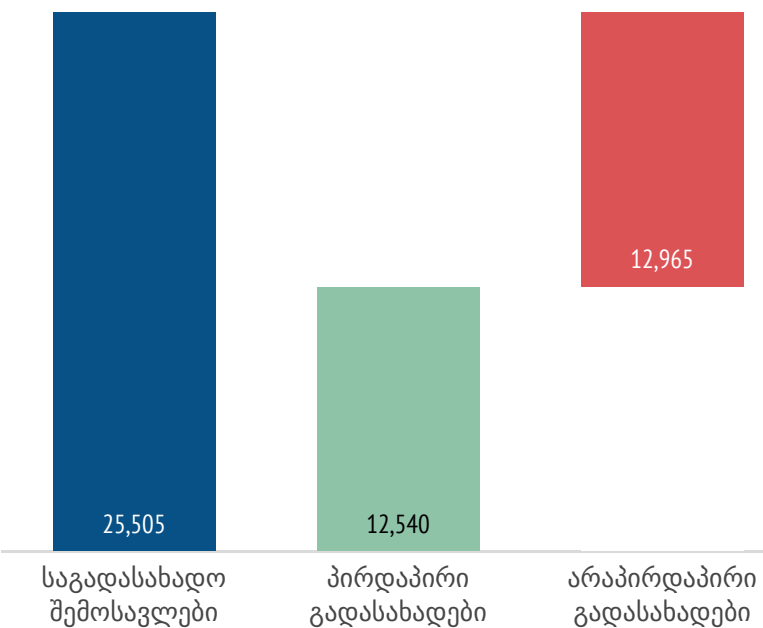
17. პირდაპირი გადასახადები, ასევე, მოიცავს სხვა გადასახადების საპროგნოზო შემოსავლებს.

დიაგრამა 11: 2025 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი, მლნ ლარი, (საბიუჯეტო ოფისი)

საგადასახადო შემოსავლების კომპონენტების დონეზე ანალიზისას აღსანიშნავია, რომ საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2025 წელს პირდაპირი გადასახადების¹⁸ წილი მთლიან საგადასახადო შემოსავლებში 49.3%, შესაბამისად, არაპირდაპირი გადასახადების¹⁹ წილი 50.7% იქნება.

საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, საშუალოვადიან პერიოდში პირდაპირი გადასახადების წილი [1] მცირედით შემცირდება, ხოლო გაიზრდება არაპირდაპირი გადასახადების წილი. აღსანიშნავია, რომ მოცემული საშუალოვადიანი პროგნოზები ეყრდნობა არსებულ ფისკალურ პოლიტიკას და გათვალისწინებულია 2017-2021 წლებში განხორციელებული საგადასახადო და საპენსიო რეფორმები. ფისკალური პოლიტიკის შემდგომმა ცვლილებებმა, შესაძლოა, გამოიწვიოს განსხვავებები აღნიშნული პროგნოზებისაგან.

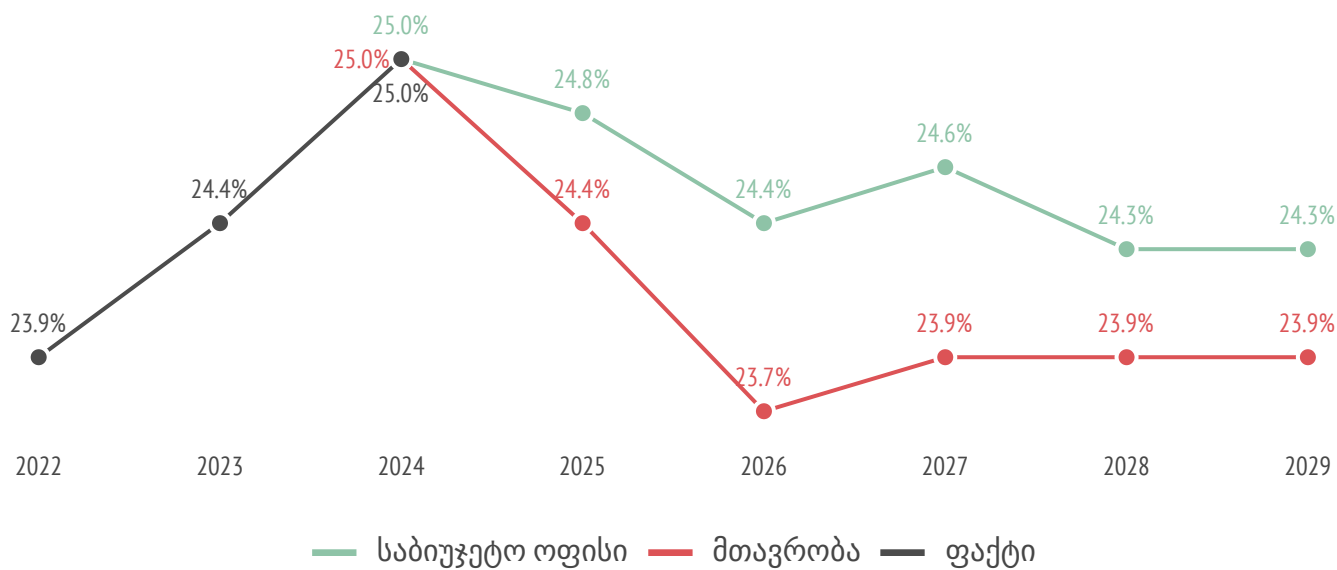
დიაგრამა 12: 2025 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი, მლნ ლარი, (მთავრობა)

რაც შეეხება მთავრობის საგადასახადო შემოსავლების სტრუქტურას, მოსალოდნელია, რომ პირდაპირი გადასახადების წილი მთლიან საგადასახადო შემოსავლებში 2025 წლისათვის 49.2% იქნება, ხოლო საშუალოვადიან პერიოდში გაიზრდება.

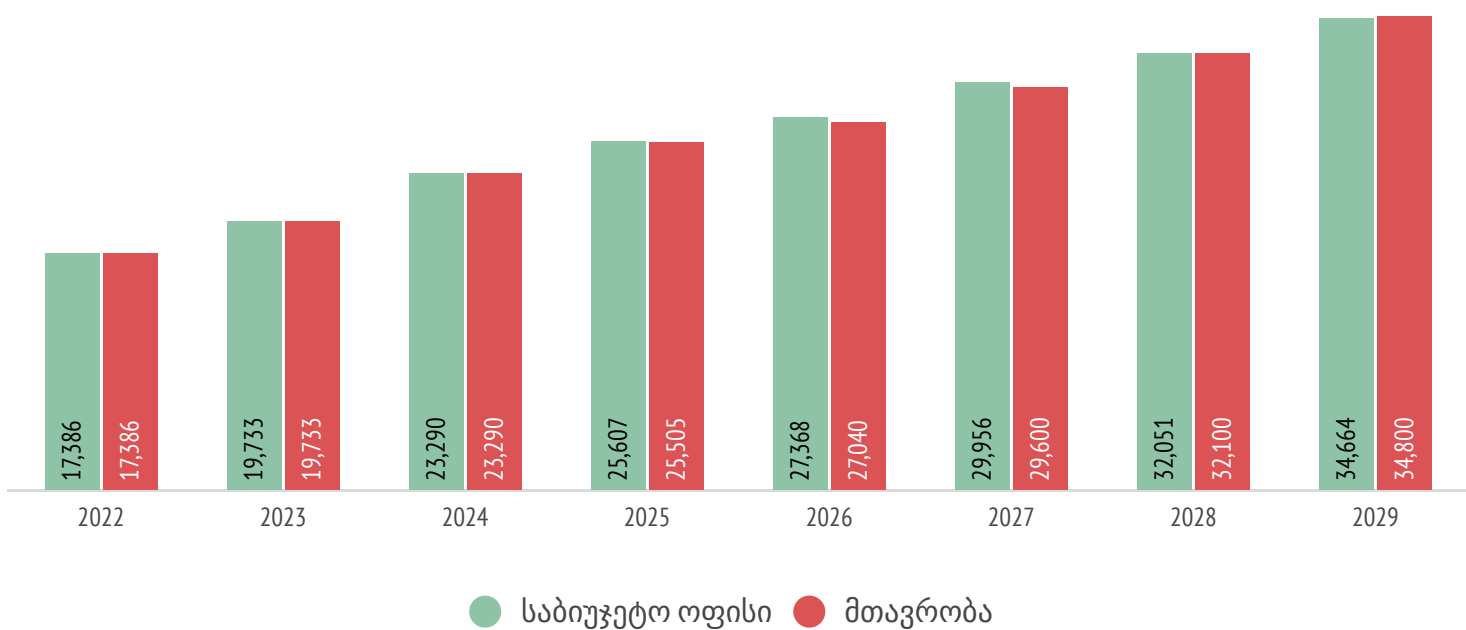
18. პირდაპირი გადასახადი - წესდება პირდაპირ ქონებაზე ან შემოსავალზე (საშემოსავლო გადასახადი, ქონების გადასახადი და სხვა).

19. არაპირდაპირი გადასახადი - გადასახადი (დღგ, აქციზი და სხვა), რომელიც დგინდება მიწოდებული საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) ფასზე დანამატის სახით და რომელსაც იხდის მომხმარებელი ამ გადასახადით გაზრდილი ფასით საქონლის შექენისას.

20. საბიუჯეტო ოფისის აღნიშნული პროგნოზი ეყრდნობა შემდეგ დაშვებებს: მოგების გადასახადის რეფორმის გავლენა გამოვლინდება მომდევნო წლებში, ეკონომიკური განვითარების კვალდაკვალ გაიზრდება როგორც პირდაპირი გადასახადების ადმინისტრირება, ასევე ქონების გადასახადის პროგრესულობიდან გამომდინარე მისი წილიც საგადასახადო შემოსავლებში.

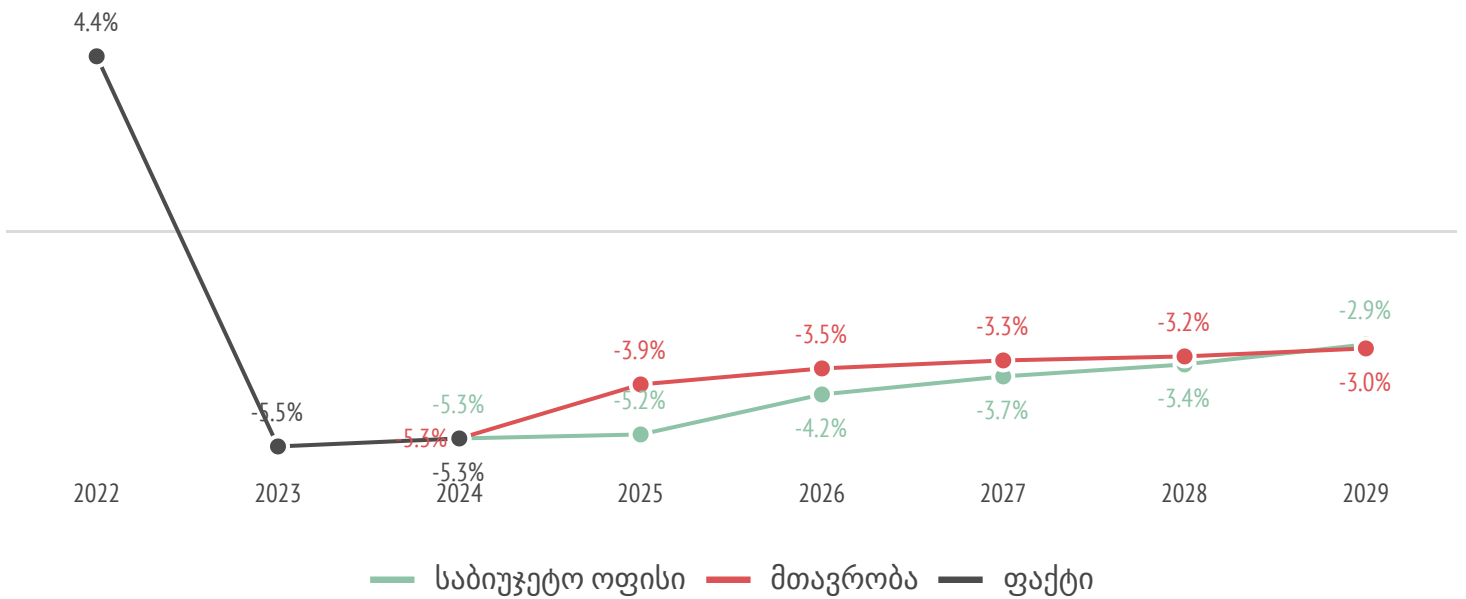
დიაგრამა 13: საგადასახადო შემოსავლები, მშპ-თან შეფარდება.

დიაგრამა 14: საგადასახადო შემოსავლები, მილიონი ლარი.

4. საგარეო სექტორი

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის საგადასახდელო ბალანსის მიმდინარე ანგარიშის მოსალოდნელი დეფიციტი მშპ-ის 5.2%-ია, რაც 0.6 პროცენტული პუნქტით განსხვავდება ოფისის 2025 წლის ივნისის პროგნოზისგან (4.8%), ხოლო მთავრობის საპროგნოზო მაჩვენებელი მშპ-ის 3.8%-ს (2025 წლის დეკემბრის პროგნოზით 4.3%) შეადგენს. საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი²¹ 2025-2029 წლებში საშუალოდ მშპ-ის - 3.9%-ის ფარგლებში ჩამოყალიბდება, მთავრობის პროგნოზის მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 2025-2029 წლებში, საშუალოდ 3.4%-ს შეადგენს. საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის მოსალოდნელი კლების მთავარ მამოძრავებელ ძალას შიდა დანაზოგების საპროგნოზო ზრდა წარმოადგენს²¹. ამ მხრივ, აღსანიშნავია კერძო დანაზოგების ზრდა.

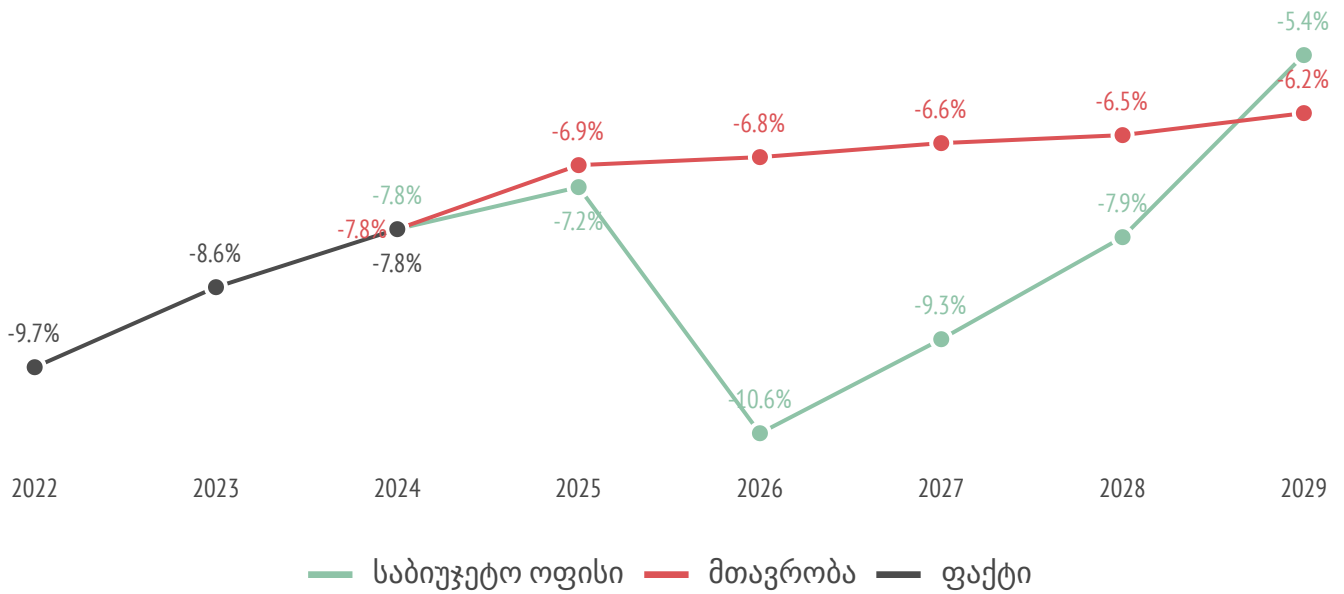

დიაგრამა 15: მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი, მშპ-თან შეფარდება.

რაც შეეხება მიმდინარე ანგარიშის კომპონენტებს:

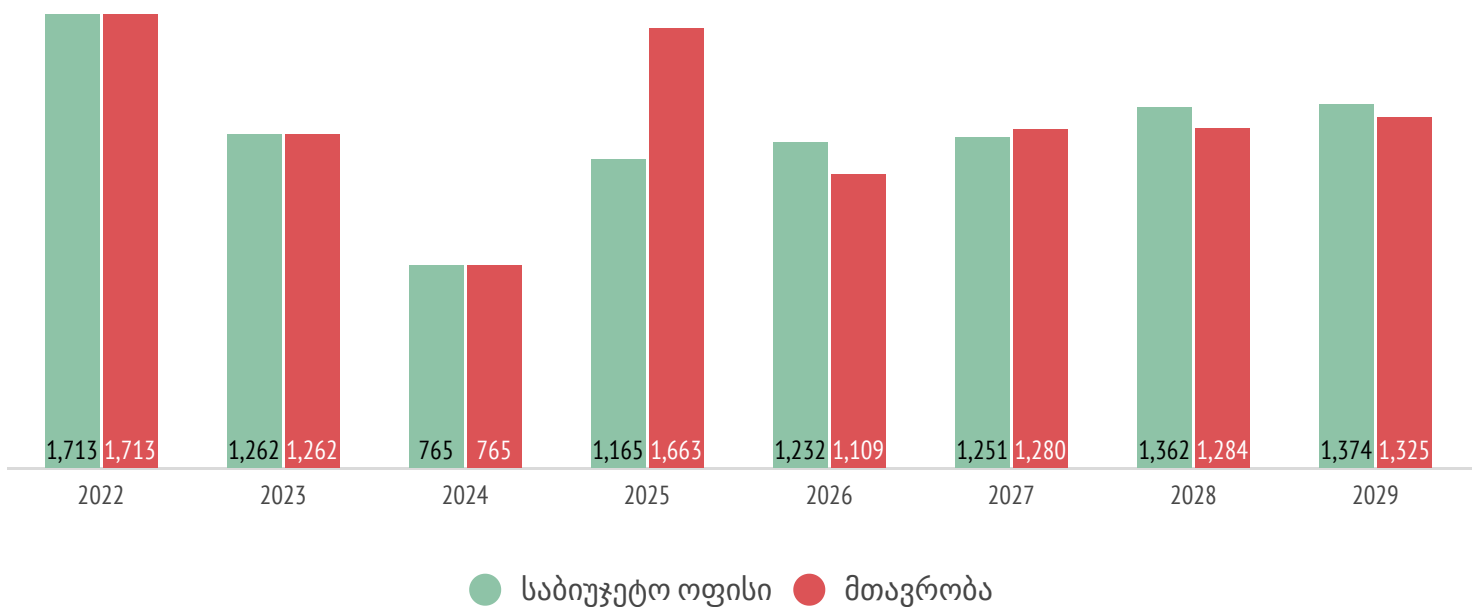
- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ფორმირების მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორი სავაჭრო ბალანსის მოსალოდნელი დინამიკაა. Covid-19 პანდემიის გავლენით შემცირებული ეკონომიკური აქტივობის შემდგომ, 2021 წლიდან საგარეო აქტივობა საგრძნობლად გამოცოცხლდა, რაც გაგრძელდა მომდევნო წლებშიც. აქედან გამომდინარე მოსალოდნელია, რომ საშუალოვადიან პერიოდში საგარეო ვაჭრობის მოცულობა მნიშვნელოვნად გაიზრდება და სავაჭრო ბალანსი თანდათან გაუმჯობესდება, 2025წელს მოსალოდნელი მაღალი ეკონომიკური აქტივობის შესაბამისად, სადაც მოხმარება წარმოადგენს მთავარ კონტრიბუტორს, სავაჭრო დეფიციტი 7.2%-ს მიაღწევს. მთავრობის პროგნოზით დეფიციტი ასევე 6.9% იქნება.

21. მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი შეგვიძლია განვიხილოთ როგორც მთლიანი ინვესტიციებისა და მთლიანი დანაზოგების სხვაობა - დეფიციტი ნიშნავს, რომ დანაზოგები არაა საკმარისი ინვესტიციების დასაფინანსებლად და ქვეყანა სესხს იღებს დანარჩენი მსოფლიოსგან.

დიაგრამა 16: სავაჭრო ბალანსი, მშპ-თან შეფარდება

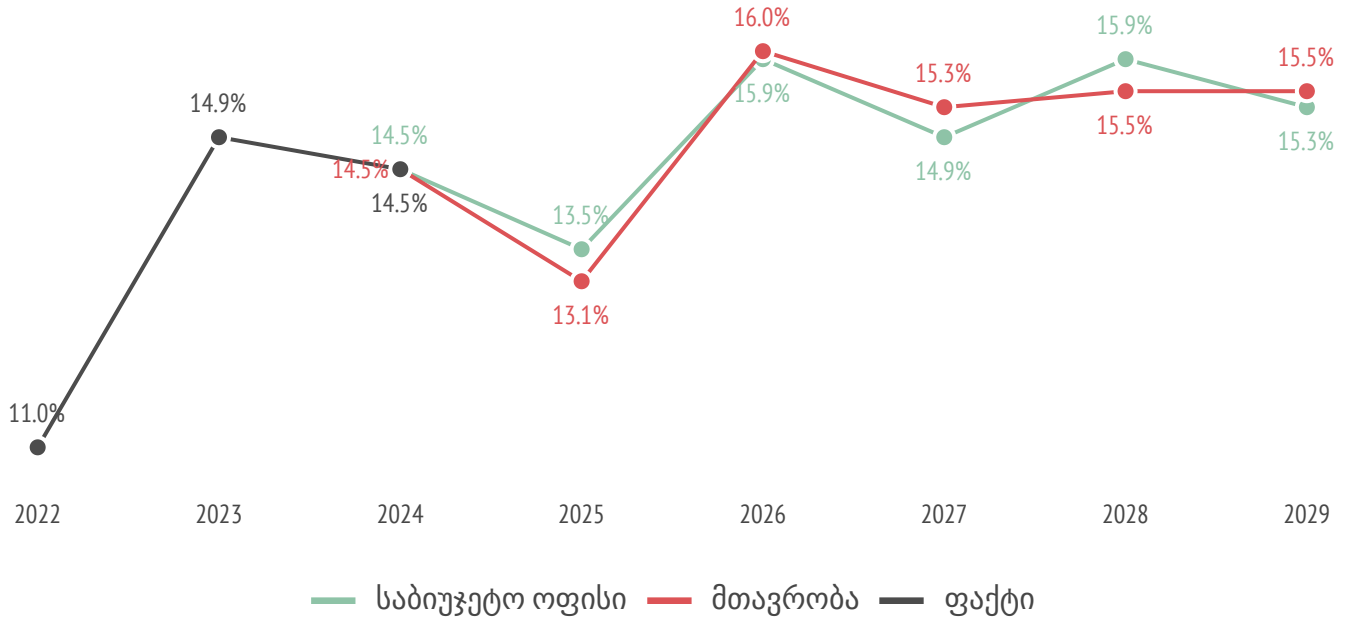
რაც შეეხება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსების წყაროებს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადების მოსალოდნელი მოცულობა 1,165 მლნ აშშ დოლარს გაუტლდება და საშუალოვადიან პერიოდში მცირედით გაიზრდება, ხოლო მთავრობის პროგნოზით, წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები 2025 წელს 1,163 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს.

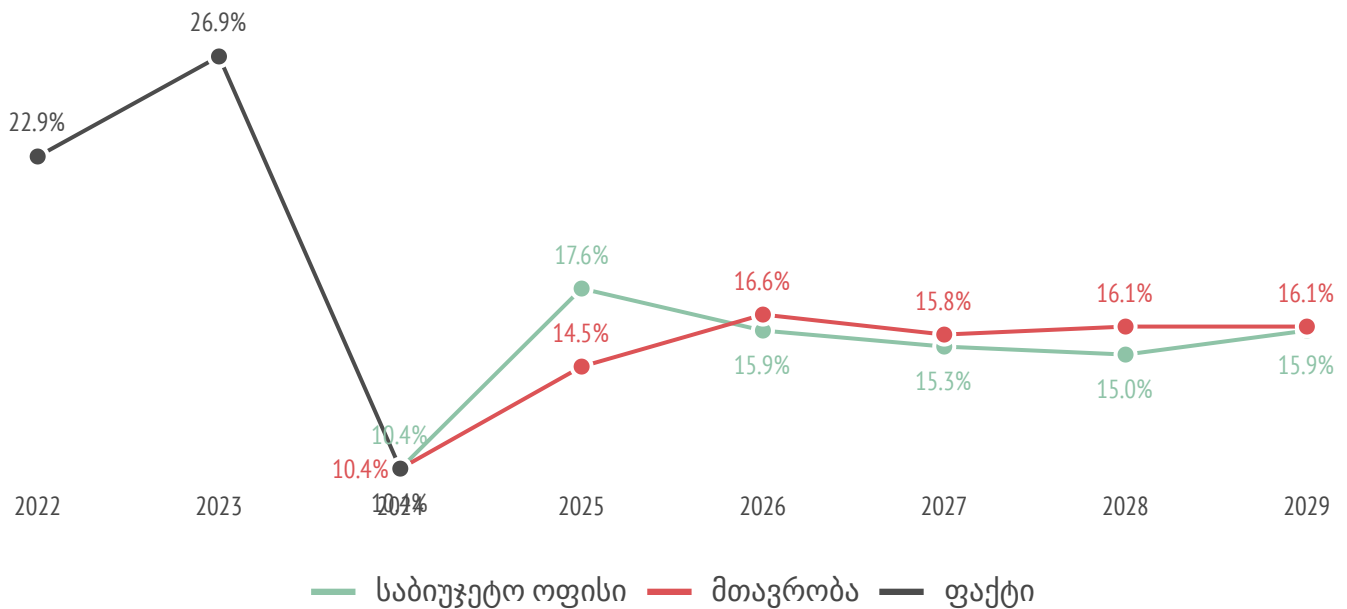
დიაგრამა 17: წმინდა კერძო და კაპიტალური ნაკადები, მლნ აშშ დოლარი

5. მონეტარული სექტორი

საბიუჯეტო ოფისის დაშვებით, 2025 წლისთვის ფულის მასა M3 აგრეგატის მოცულობა 56,145 მლნ ლარს გაუტოლდება, ხოლო ზრდის წლიური ტემპი - 13.5%-ს, თავის მხრივ, ფულის მასა M2 აგრეგატის მოსალოდნელი მოცულობა 32,664 მლნ ლარია, ზრდა კი - 17.6%.

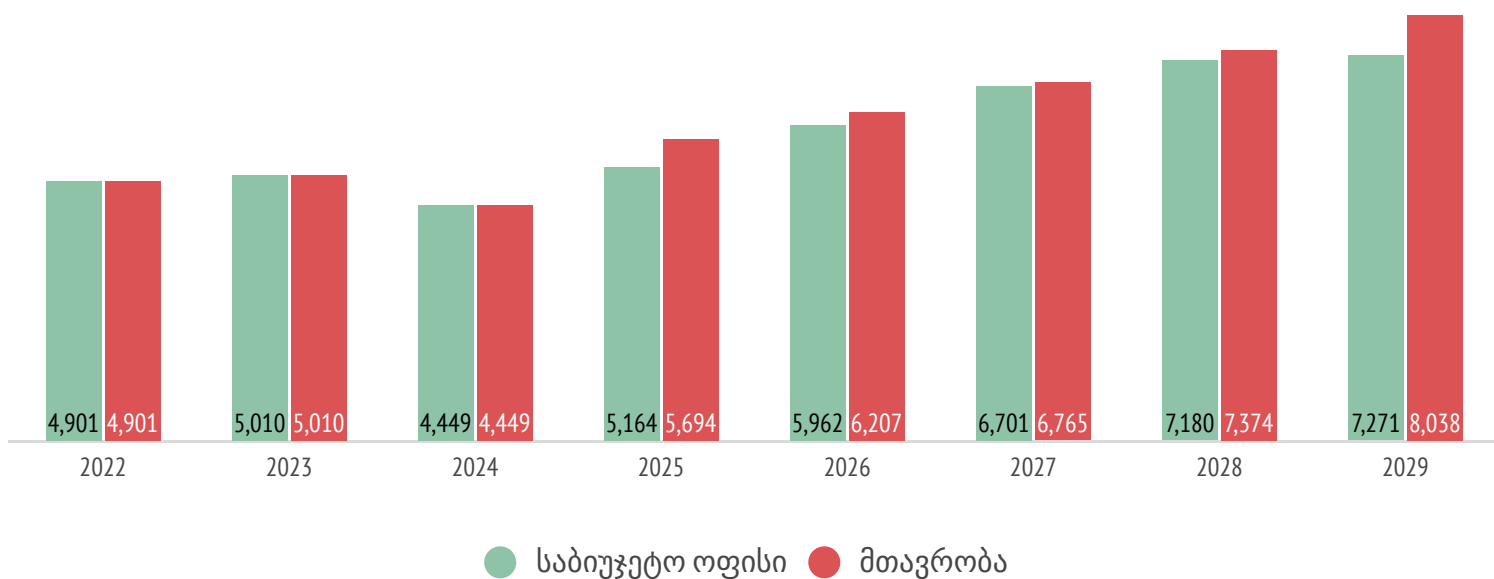

დიაგრამა 18: ფულის მასის M3 ზრდის ტემპი

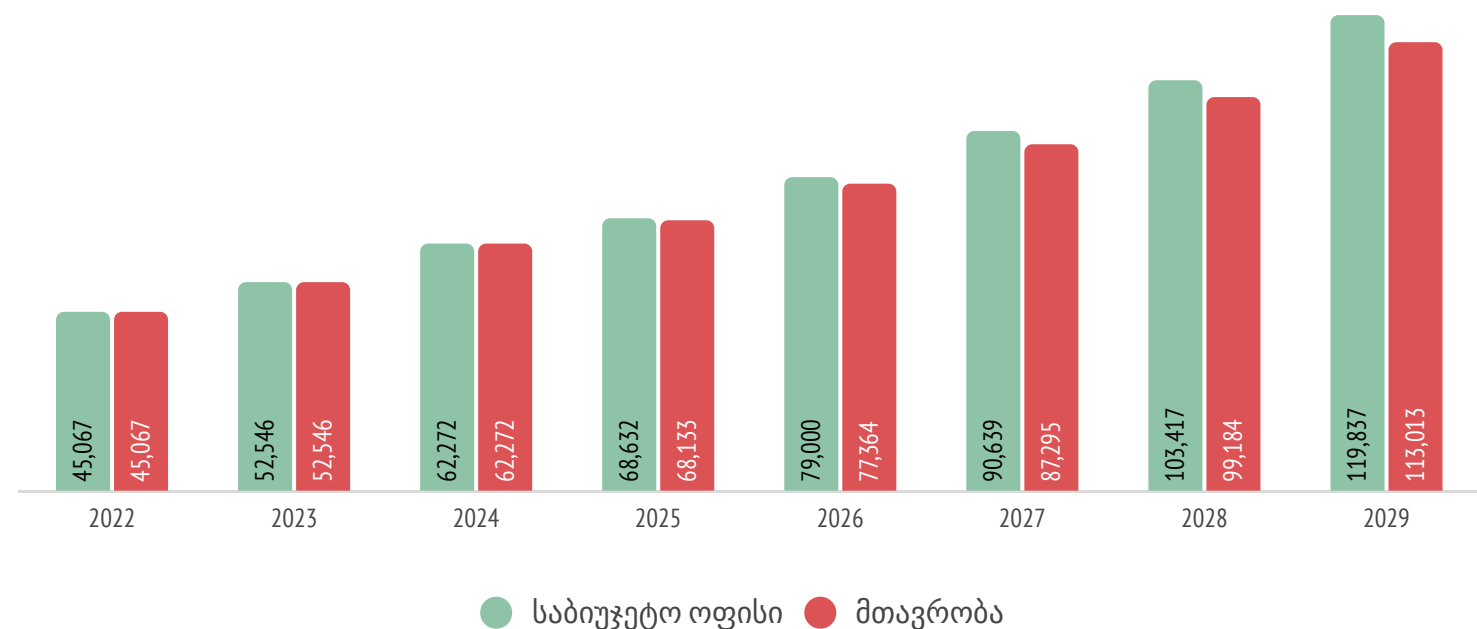
დიაგრამა 19: ფულის მასის M2 ზრდის ტემპი

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისათვის საერთაშორისო რეზერვების 16.1%-ით ზრდა არის მოსალოდნელი. შესაბამისად, 2025 წელს რეზერვების მოცულობა 5,164 მლნ აშშ დოლარს მიაღწევს (2.8 თვის იმპორტის ჯერადი²²), ხოლო 2029 წლისთვის საერთაშორისო რეზერვების მოსალოდნელი მოცულობა 7,271 მლნ აშშ დოლარი იქნება.

დიაგრამა 20: საერთაშორისო რეზერვები, მლნ აშშ დოლარი

რაც შეეხება კერძო სექტორზე გაცემულ სესხებს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2025 წლისთვის აღნიშნული მაჩვენებელი 68,632 მლნ ლარს მიაღწევს, ხოლო მთავრობის პროგნოზით 68,133 მლნ ლარს. აღნიშნული ტენდენცია ნარჩუნდება 2025-2029 წლებშიც.

დიაგრამა 21: კერძო სექტორზე გაცემული სესხები. ნაშთები. მლნ ლარი

22. რეზერვების ადეკვატურობის შესაფასებლად, როგორც წესი, გამოიყენება 3 თვის იმპორტის ჯერადი - https://www.imf.org/external/np/pdr/debtres/#III_B

6. მაკროეკონომიკური სცენარები

მაკროეკონომიკური სცენარები წარმოადგენს ეკონომიკის საბაზისო, ყველაზე მეტად მოსალოდნელი სცენარიდან გაუთვალისწინებელი გადახრის შემთხვევაში ქვეყნის ეკონომიკის შესაძლო განვითარების მოდელს.

საბაზისო მოდელი უშვებს, რომ საქართველოში 2025 წელს რუსეთ-უკრაინის ომს და რეგიონში არსებულ გეოპოლიტიკურ ვითარებას ქვეყნის ეკონომიკაზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ ექნება. საგარეო ვაჭრობის სფეროში კვლავ მზარდი ტენდენცია არის მოსალოდნელი. გაიზრდება როგორც საქონლის, ისე მომსახურების ექსპორტი და, მათ შორის, გაუმჯობესდება ტურიზმის მაჩვენებლები.

შესაძლებელია განვიხილოთ მაკროეკონომიკური განვითარების ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები.

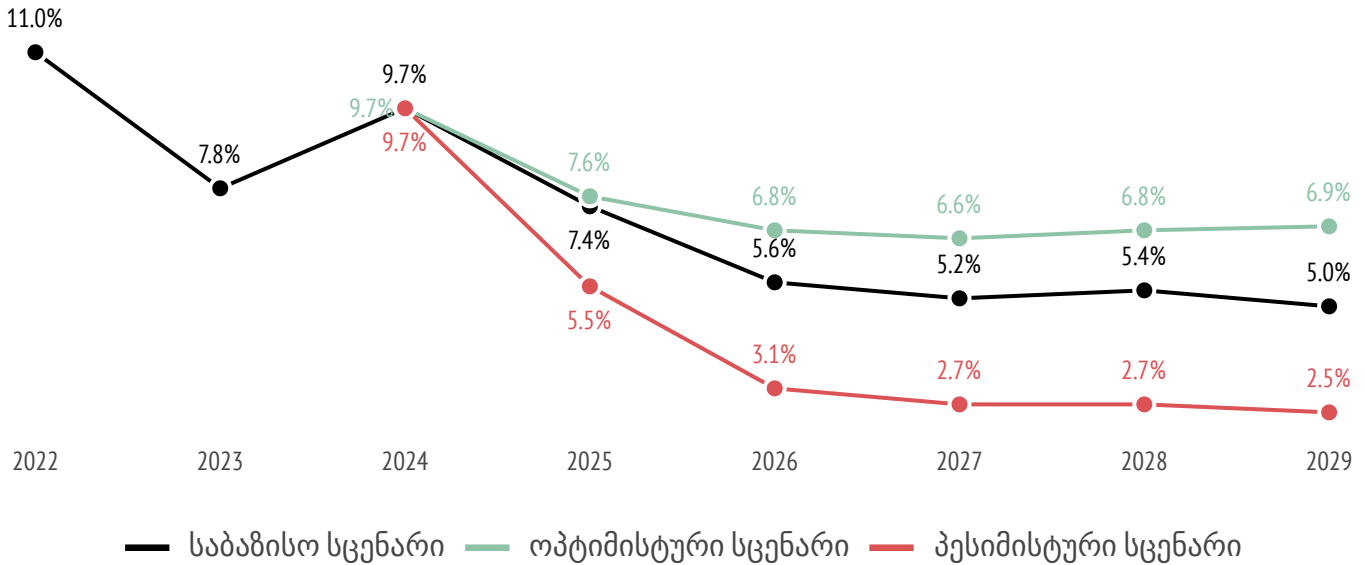
ოპტიმისტური სცენარი გულისხმობს დაშვებას, რომ საბაზისო სცენართან შედარებით, მოხდება ეკონომიკის უფრო სწრაფი ტემპით გამოცოცხლება და საგარეო დისბალანსის აღმოფხვრა. ამავე დაშვების მიხედვით, 2025 წელს საქართველოს ეკონომიკა სწრაფად განაგრძობს ზრდას და რუსეთ-უკრაინის ომის, აგრეთვე რეგიონში მიმდინარე გეოპოლიტიკური ცვლილებების და მსოფლიოში მიმდინარე მოსალოდნელი ეკონომიკური შენელების მოსალოდნელი შედეგები ეკონომიკაზე ძლიერ უარყოფით გავლენას ვერ მოახდენს. ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით, საქართველოში უფრო მეტად გამოცოცხლდება ტურისტული სექტორი და უფრო მეტად გაიზრდება საგარეო მოთხოვნა. საშუალოვადიან პერიოდში ოპტიმისტური სცენარი ქვეყანაში მუდმივად დადებით შოკს და მაღალ ეკონომიკურ ზრდას გულისხმობს.

პესიმისტური სცენარი გულისხმობს დაშვებას, რომ რუსეთ-უკრაინის ომს და რეგიონში მიმდინარე გეოპოლიტიკურ მოვლენებს გავლენა ექნება საქართველოს ეკონომიკაზე მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური ზრდის მოსალოდნელი შენელების პარალელურად და, შესაბამისად, შესაძლო შედეგები აისახება საშუალოვადიანი პერიოდის ეკონომიკურ მაჩვენებლებზე. პესიმისტური სცენარის მიხედვით, ასევე მოსალოდნელია 2021 წელს დაწყებული ტურისტული ნაკადების ზრდის ტემპის შენელება საბაზისო სცენართან შედარებით. ასევე, პესიმისტურ სცენარში მოიაზრება, რომ საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკის მაღალი ზრდა ძნელად მისაღწევი იქნება და შემცირებული ეკონომიკური აქტივობების ფონზე, ასევე წარმოების პოტენციალიც შემცირდება.

6.1 ძირითადი დაშვებები

საბიუჯეტო ოფისის მაკროეკონომიკური მოდელის (PBOMFM) სხვადასხვა სცენარი ეფუძნება შოკების რეალიზაციის პირობებში ორი ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორის: ინფლაციისა და რეალური მშპ-ის ცვლილებებს. დანარჩენი მაკროეკონომიკური ცვლადების საბაზისო სცენარიდან გადახრები განპირობებულია ინფლაციისა და მშპ-ის ზრდის შოკებით.

რეალური მშპ-ის ზრდის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები წარმოადგენს ზემოთ აღწერილი დაშვებების შესაძლო რეალიზაციის შედეგად საბაზისო სცენარიდან გადახრას.

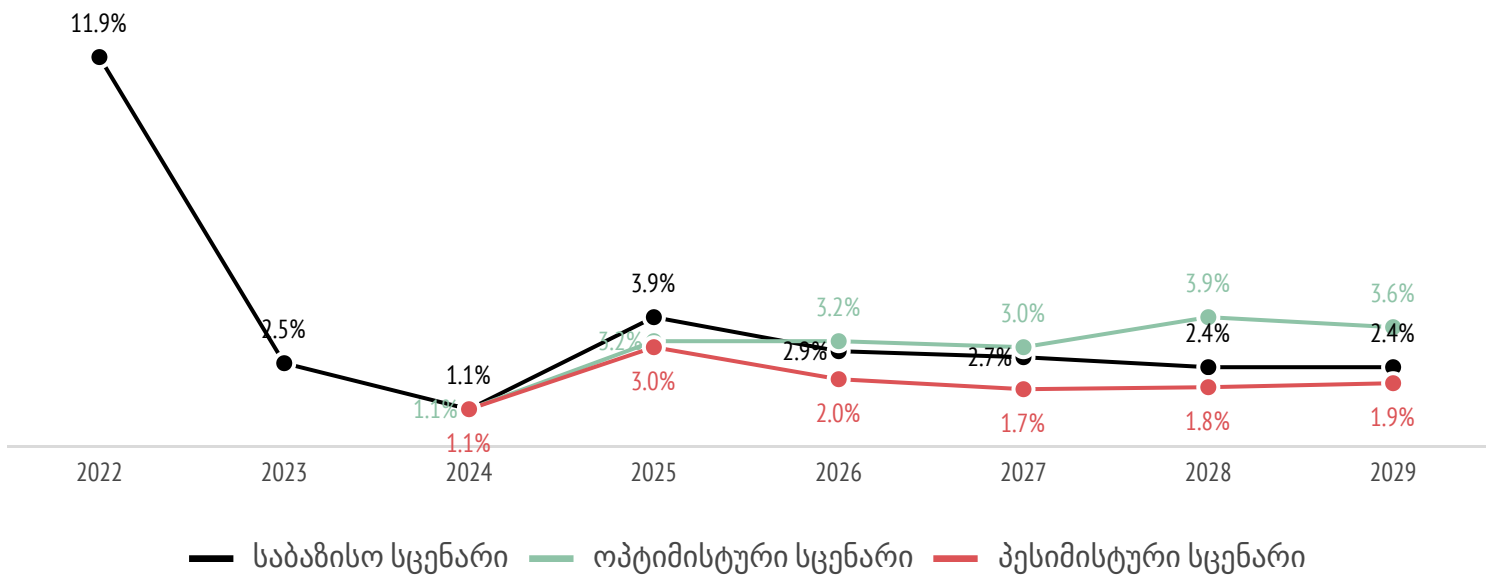
დიაგრამა 22: რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

მაკროეკონომიკური სცენარები ეფუძნება დაშვებას რომ, ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, მთლიანი საშუალოვადიანი პერიოდის განმავლობაში პერმანენტულად დადებითი შოკები რეალიზდება, ხოლო უარყოფითი სცენარის დროს, ყოველ წელს საბაზისო სცენართან შედარებით, მოსალოდნელია ეკონომიკური განვითარების უარყოფითი ტენდენციები.

ამ დაშვებების გათვალისწინებით, ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, 2025-2029 წლებში ეკონომიკის საშუალო რეალური ზრდის ტემპი 7.0% იქნება, ხოლო პესიმისტურის შემთხვევაში - 3.3%.

რაც შეეხება სამომხმარებლო ფასების ინფლაციას, მისი ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები ითვალისწინებს წლების განმავლობაში ინფლაციის ტენდენციებს ეკონომიკური ზრდისა და შენელებისას, აგრეთვე - ინფლაციის საპროგნოზო მოდელის შეფასების შეცდომას.

ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია მუდმივად გადააჭარბებს საბაზისო სცენარს (საშუალოდ 3.4%), ხოლო პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში მუდმივად ნაკლები იქნება საბაზისო სცენარზე (საშუალოდ 2.1%).

დიაგრამა 23: ინფლაცია (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები)

რეალური მშპ-ისა და ინფლაციის ოპტიმისტური სცენარების კომბინაცია წარმოადგენს მთლიანი მოდელის ოპტიმისტური სცენარის საფუძველს, ხოლო პესიმისტური სცენარების კომბინაცია ეკონომიკური განვითარების პესიმისტური სცენარის ბაზისია.

მოდელი ეყრდნობა დაშვებას, რომ მნიშვნელოვანი მაკროეკონომიკური შოკები, პირველ რიგში, სწორედ ამ ორ ინდიკატორზე მოახდენს გავლენას. თავის მხრივ, რეალური მშპ-ის ზრდა და ინფლაცია გავლენას ახდენს ერთმანეთზე.

საბაზისო სცენართან შედარებით, მაღალი ეკონომიკური ზრდა ნიშნავს საბაზისო სცენართან შედარებით გაზრდილ ერთობლივ მოთხოვნას და, შესაბამისად, გაზრდილ ფასებს, ხოლო ეკონომიკის ზრდის მუდმივი დაბალი ტემპი ერთობლივი მოთხოვნის და, შესაბამისად, ფასების კლებას განაპირობებს. თავის მხრივ, საბაზისო სცენართან შედარებით, მაღალი და სტაბილური ინფლაცია დანაზოგების სტიმულს ამცირებს და ხელს უწყობს მოხმარების სტიმულირებას, რაც ზრდის ერთობლივ მოთხოვნას და, შესაბამისად, გამოშვებას, ხოლო დაბალი ინფლაცია დაზოგვის სტიმულს ქმნის და საშუალოვადიან პერიოდში მოთხოვნას ამცირებს.

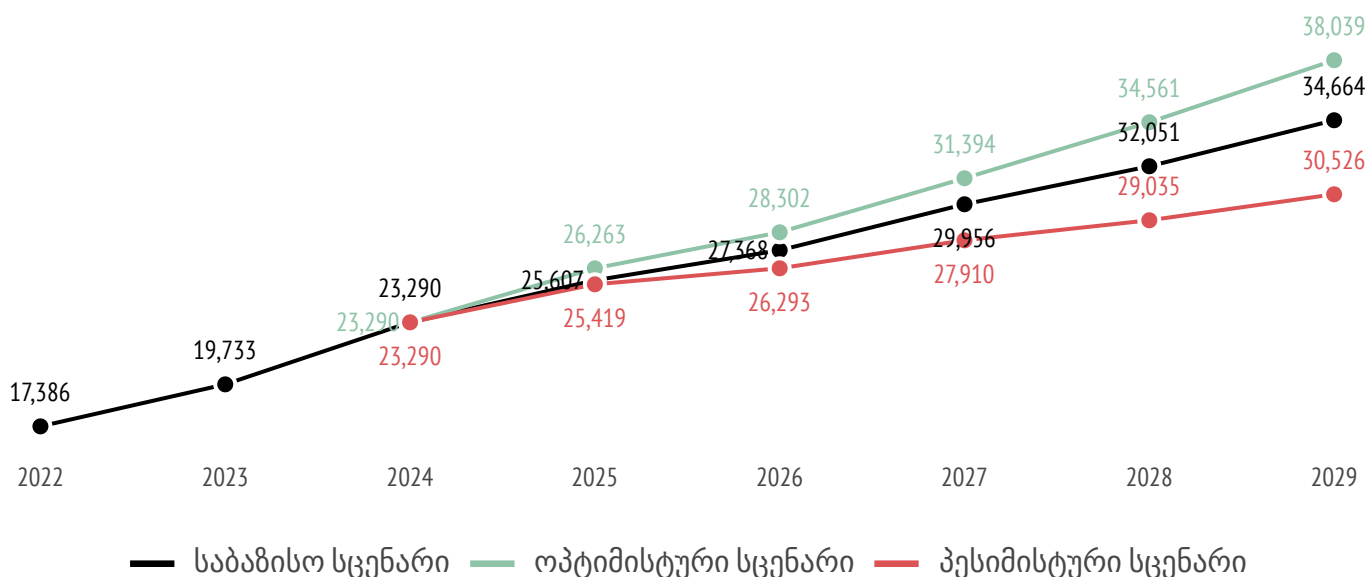
პესიმისტური და ოპტიმისტური სცენარები აგებულია იმ დაშვებით, რომ მთავრობის ხარჯვითი პოლიტიკა წარმართება ისე, როგორც მთავრობის მიერ წარმოდგენილ ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებშია ასახული. საბიუჯეტო ოფისის ოპტიმისტური სცენარი მოიცავს მთავრობის ოპტიმისტურ ხარჯვით პოლიტიკას, ხოლო პესიმისტურ სცენარში მთავრობის პესიმისტური სცენარით გათვალისწინებული ხარჯვითი პოლიტიკაა გათვალისწინებული²³.

23. საქართველოს პარლამენტში 2025 წლის 28 ნოემბერს წარდგენილ 2025-2029 წწ ძირითადი მაკროეკონომიკური პროგნოზებისა და საქართველოს სამინისტროების ძირითადი მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ საპროგნოზო მაჩვენებლებს.

6.2 ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები

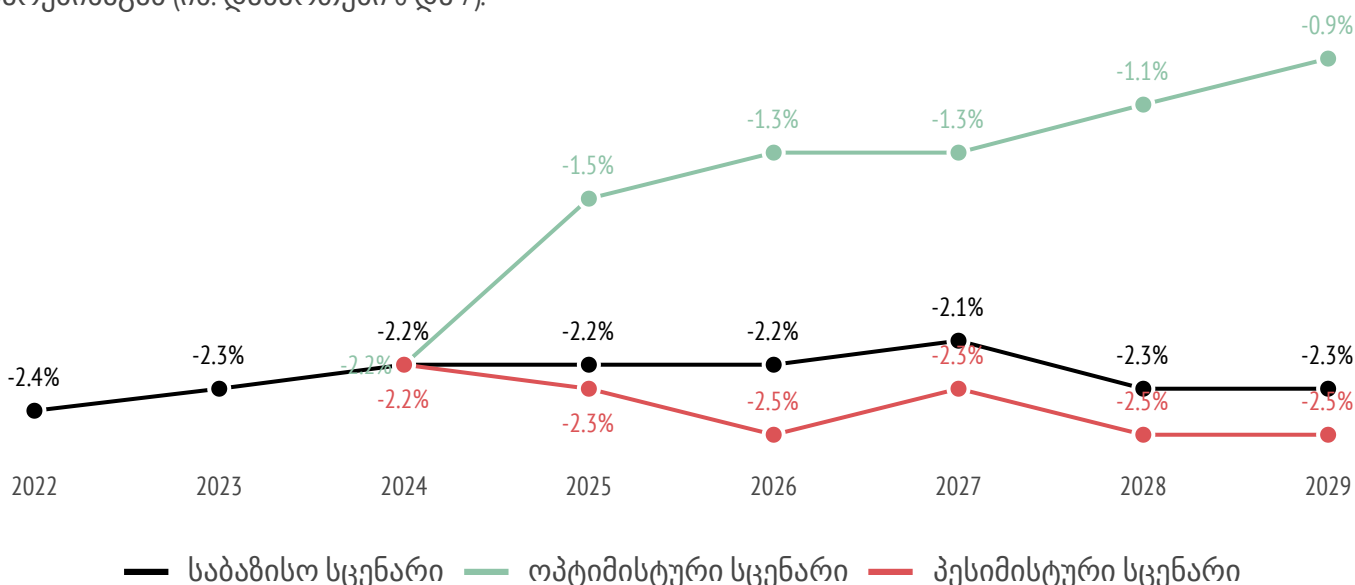
რაც შეეხება ეკონომიკურ სცენარებს სექტორების მიხედვით:

მაღალი ეკონომიკური ზრდა და ფასების მაღალი დონე განაპირობებს იმას, რომ საბაზისო სცენართან შედარებით, იზრდება გადასახადების დასაბეგრი ბაზა და, შესაბამისად, ბიუჯეტში მობილიზებული გადასახადები, ხოლო უარყოფითი სცენარის განვითარების შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ გადასახადების მოცულობა საბაზისო პროგნოზთან შედარებით შემცირდება.

დიაგრამა 24: საგადასახადო შემოსავლები (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები)

ასევე აღსანიშნავია, რომ საბიუჯეტო ოფისის სცენარების მიხედვით, განსხვავებულ საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზთან ერთად, ხარჯებში გათვალისწინებულია მთავრობის მიერ წარმოდგენილი შესაბამის ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებში ასახული ხარჯების მოცულობები. ეს ყოველივე პირდაპირ აისახება ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტის ცვლილებაზე, რომელიც განსხვავდება როგორც საბიუჯეტო ოფისის საბაზისო პროგნოზებისაგან, ისე მთავრობის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარებისაგან (იხ. დანართები 6 და 7).

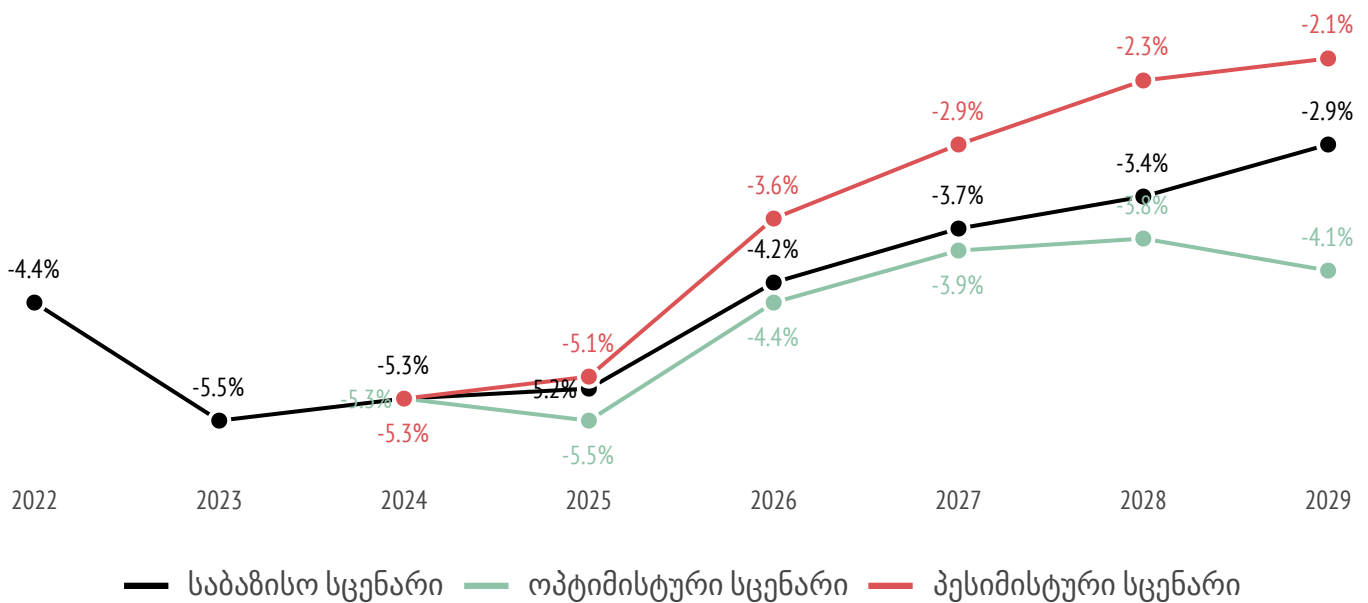
დიაგრამა 25: ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები)

ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით მოსალოდნელია, რომ ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტი 2025 წელს შენარჩუნდება 3.0%-იან ნიშნულზე დაბლა. შემდგომში თანდათან შემცირდება და 2029 წლისათვის მისი მშპ-თან შეფარდება -0.9% იქნება. რაც შეეხება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტს, 2025 წლისათვის -1.8%-ს გაუტოლდება, ხოლო შემდეგ წლებში შემცირებას დაიწყებს და მუდმივად მშპ-ის 3.0%-ის ქვემოთ იქნება.

მეორე მხრივ, პესიმისტური სცენარის განვითარების შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ როგორც მიმდინარე, ისე მომდევნო წლებში ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტი 3.0%-იან ნიშნულს არ გადააჭარბებს. იგივე ტენდენცია ექნება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტსაც, იგი 2025 წელს -2.6% იქნება და შემდეგ წლებში მშპ-ის 3.0%-ზე არ გადააჭარბებს.

რაც შეეხება საგარეო სექტორს, ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, 2025 წელს მოსალოდნელია როგორც ექსპორტის, ასევე იმპორტის ზრდა, თუმცა საშუალოვადიან პერიოდში მნიშვნელოვანი ეკონომიკური გამოცოცხლების ფონზე, უფრო სწრაფად აღდგება ტურისტული სექტორი. შედარებით გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის და გაზრდილი მოთხოვნის ფონზე, გაიზრდება მოხმარების კომპონენტი, რაც თავისთავად გაზრდის მოთხოვნას იმპორტზე. აღნიშნული კი შედარებით გაზრდის სავაჭრო ბალანსის დეფიციტს. ამავე დროს, მოსალოდნელია, რომ შეიცვლება საგადასახდელო ბალანსის სხვადასხვა კომპონენტიც, რაც აისახება როგორც მიმდინარე ანგარიშის, ასევე - კაპიტალის და ფინანსური ანგარიშის სტრუქტურაზე.

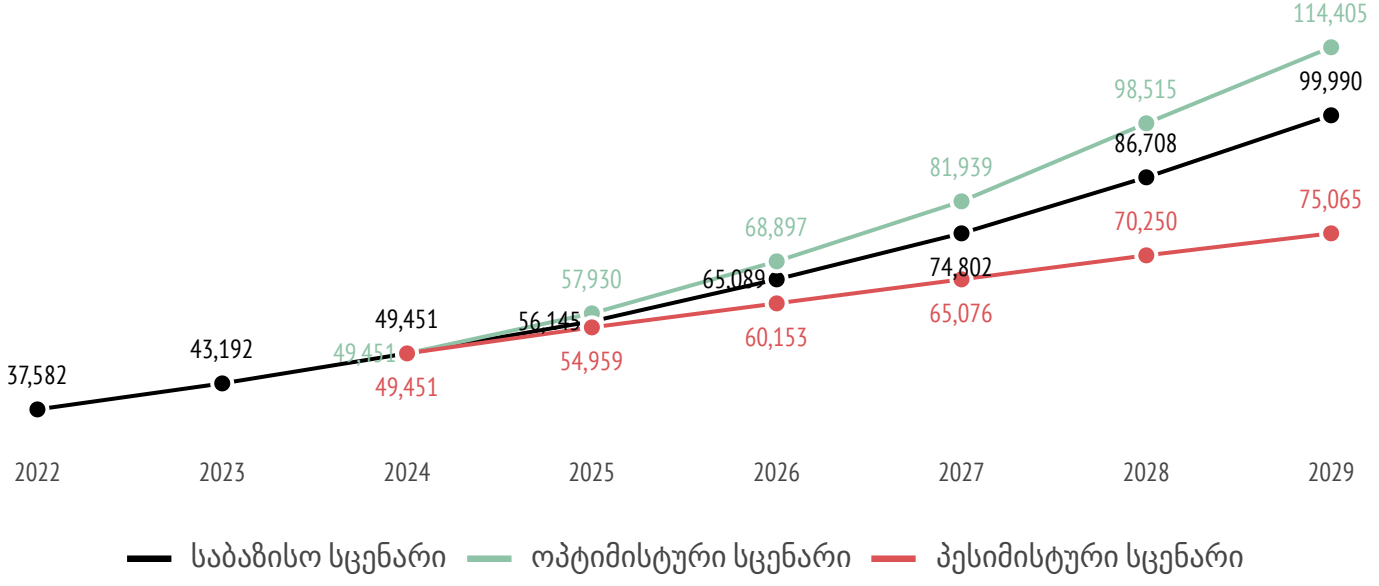
პესიმისტური სცენარის განვითარება და ეკონომიკური აქტივობის შემცირება უკავშირდება საგარეო ვაჭრობის შემცირებას და, აგრეთვე, საგადასახდელო ბალანსის განსხვავებულ სტრუქტურას.

დიაგრამა 26: მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები)

აღსანიშნავია, რომ პესიმისტური სცენარის თანახმად, 2025-2029 წლებში მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი საშუალოდ -3.2%-ის, ხოლო ოპტიმისტური სცენარის თანახმად -4.3%-ის ფარგლებშია. 2029 წლისთვის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შეფარდება მშპ-თან შესაბამისად -4.1% და -2.1% იქნება.

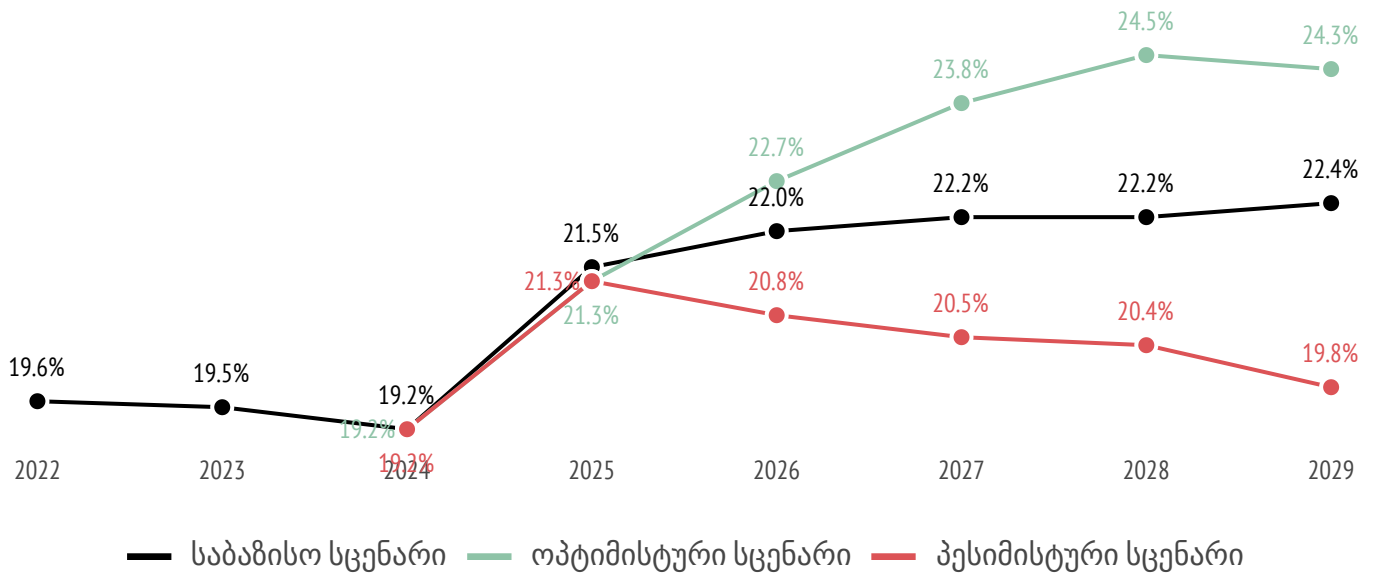
მონეტარული სექტორის აქტივობაც პირდაპირ დაკავშირებულია ეკონომიკური განვითარების ტენდენციებთან: მაღალი აქტივობის პირობებში მოსალოდნელია, რომ გაიზრდება მიმოქცევაში არსებული ფული, აგრეთვე, ეროვნული ბანკისა და სხვა დეპოზიტური კორპორაციების საშინაო და უცხოური აქტივები. თავის მხრივ, პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ ეროვნული ბანკისა და კომერციული ბანკების როგორც აქტივები, ასევე - პასივები საბაზისო სცენართან შედარებით დაიკლებს.

დიაგრამა 27: ფულის მასა M3 (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები)

ოპტიმისტური სცენარის პირობებში M3 ფულის მასის ოდენობა ყოველთვის აჭარბებს საბაზისო სცენარის შესაბამის მაჩვენებელს, ხოლო პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში M3 აგრეგატის მოცულობა ნაკლებია საბაზისო სცენარის შესაბამის მაჩვენებელზე.

ეკონომიკაში არსებული ტენდენციების გათვალისწინებით მოსალოდნელია, რომ შეიცვლება როგორც შიდა ეკონომიკური აქტივობების სტრუქტურა და მიმართულებები, ასევე - საგარეო სექტორის ტენდენციებიც. ამ ყოველივეს კომპლექსურად აღწერისთვის მნიშვნელოვანია, თუ როგორ შეიცვლება ქვეყნის მთლიანი დანაზოგები.

დიაგრამა 28: მთლიანი ეროვნული დანაზოგი, % მშპ-თან (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები)

ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით, საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის შიდა (მთლიანი ეროვნული) დანაზოგები უფრო მეტად იზრდება საბაზისო სცენართან შედარებით, რაც ეკონომიკური ზრდით გამომწვეული მაღალი კერძო დანაზოგებით არის განპირობებული.

თავის მხრივ, პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში, საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის დანაზოგების წილი მშპ-ში ნაკლებია საბაზისო სცენართან შედარებით. აღნიშნული როგორც მთავრობის, ასევე კერძო დანაზოგების წილის კლებითა არის გამომწვეული.

დანართი 1: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2025-2029 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)²⁴

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
რეალური სექტორი	% -ული ზრდა							
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი	11.0%	7.8%	9.7%	7.4%	5.6%	5.2%	5.4%	5.0%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	11.9%	2.5%	1.1%	3.9%	2.9%	2.7%	2.4%	2.4%
მშპ დეფლატორი	8.1%	2.9%	4.9%	3.2%	3.0%	3.1%	2.9%	3.0%
ნომინალური მშპ								
მილიონი ლარი	72,860	80,883	93,022	103,049	112,152	121,599	131,722	142,507
მილიონი აშშ დოლარი	24,989	30,778	34,192	37,385	40,534	44,254	47,807	51,886
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე								
ლარი	19,626	21,769	25,144	27,892	30,355	32,913	35,652	38,572
დოლარი	6,731	8,284	9,241	10,130	10,978	11,982	12,945	14,048
	% მშპ-სთან							
აბსორბცია	109.7	108.6	107.8	110.0	110.6	109.3	107.9	105.4
მომხმარება	85.7	83.6	83.3	83.4	84.3	83.4	82.3	80.1
კერძო	79.4	76.9	76.7	76.7	77.4	76.5	75.3	73.0
სახელმწიფო	6.3	6.7	6.6	6.8	6.9	7.0	7.0	7.0
ინვესტიციები	24.1	25.0	24.5	26.5	26.2	25.9	25.6	25.3
კერძო	15.9	17.9	17.4	19.5	19.4	19.4	19.3	19.0
სახელმწიფო	8.2	7.1	7.1	7.0	6.9	6.5	6.3	6.3
მთლიანი ეროვნული დანაზოგი	19.6	19.8	19.8	21.5	22.0	22.2	22.2	22.4
სახელმწიფო	5.2	5.2	5.6	4.3	4.3	4.2	3.8	3.7
კერძო	14.4	14.6	14.2	17.3	17.7	18.1	18.5	18.7
ფისკალური სექტორი²⁵	მლნ ლარი							
შემოსავლები და გრანტები	19,378	22,124	25,722	28,197	30,201	32,731	34,891	37,565
საგადასახადო შემოსავლები	17,386	19,733	23,290	25,607	27,368	29,956	32,051	34,664
პირდაპირი გადასახადები	7,797	8,924	11,331	12,614	13,161	14,471	15,501	17,123
არაპირდაპირი გადასახადები	9,589	10,809	11,959	12,993	14,207	15,485	16,550	17,541

24. ხარჯების, არაფინანსური აქტივების და ნომინალური ვალის მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს საქართველოს პარლამენტში 2025 წლის 28 ნოემბერს წარმოდგენილ 2025-2029წწ. ძირითადი მონაცემებისა და საქართველოს სამინისტროების მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ საპროგნოზო მაჩვენებლებს.

25. ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდოს გარდა ყველა ინდიკატორი წარმოადგენს ნაერთი ბიუჯეტის მაჩვენებელს.

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,584	24,447	28,357	31,027	33,033	35,577	38,247	41,223
მიმდინარე ხარჯები	15,616	17,914	20,692	23,807	25,339	27,677	29,947	32,223
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,968	6,533	7,665	7,220	7,694	7,900	8,300	9,000
საოპერაციო სალდო	3,762	4,211	5,030	4,391	4,861	5,055	4,943	5,342
მთლიანი სალდო	-1,771	-1,889	-2,076	-2,309	-2,482	-2,495	-3,007	-3,308
მთავრობის ვალი	28,538	31,482	33,169	35,747	38,425	41,257	44,514	48,167
საგარეო	21,392	22,876	23,121	24,166	24,921	25,817	26,875	28,027
საშინაო	7,146	8,606	10,048	11,581	13,504	15,440	17,639	20,139
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-2,208	-1,977	-2,171	-2,268	-2,462	-2,595	-3,107	-3,358
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-1,600	-1,782	-1,746	-2,630	-2,415	-2,489	-2,939	-3,170
	% მშპ-სთან							
შემოსავლები და გრანტები	26.6%	27.4%	27.7%	31.1%	30.7%	30.6%	30.1%	30.0%
საგადასახადო შემოსავლები	23.9%	24.4%	25.0%	24.8%	24.4%	24.6%	24.3%	24.3%
პირდაპირი გადასახადები	10.7%	11.0%	12.2%	12.2%	11.7%	11.9%	11.8%	12.0%
არაპირდაპირი გადასახადები	13.2%	13.4%	12.9%	12.6%	12.7%	12.7%	12.6%	12.3%
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	29.6%	30.2%	30.5%	30.1%	29.5%	29.3%	29.0%	28.9%
მიმდინარე ხარჯები	21.4%	22.1%	22.2%	23.1%	22.6%	22.8%	22.7%	22.6%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.2%	8.1%	8.2%	7.0%	6.9%	6.5%	6.3%	6.3%
საოპერაციო სალდო	5.2%	5.2%	5.4%	4.3%	4.3%	4.2%	3.8%	3.7%
მთლიანი სალდო	-2.4%	-2.3%	-2.2%	-2.2%	-2.2%	-2.1%	-2.3%	-2.3%
მთავრობის ვალი	39.2%	38.9%	35.7%	34.7%	34.3%	33.9%	33.8%	33.8%
საგარეო	29.4%	28.3%	24.9%	23.5%	22.2%	21.2%	20.4%	19.7%
საშინაო	9.8%	10.6%	10.8%	11.2%	12.0%	12.7%	13.4%	14.1%
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-3.0%	-2.4%	-2.3%	-2.2%	-2.2%	-2.1%	-2.9%	-2.9%
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-2.2%	-2.2%	-1.9%	-2.6%	-2.2%	-2.0%	-2.2%	-2.2%

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
მონეტარული სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
წმინდა უცხოური აქტივები	4.0%	3.4%	0.4%	1.4%	1.4%	1.5%	1.6%	1.6%
წმინდა საშინაო აქტივები	47.5%	50.0%	52.7%	53.1%	56.6%	60.0%	64.2%	68.6%
ფართო ფული M3	51.6%	53.4%	53.2%	54.5%	58.0%	61.5%	65.8%	70.2%
ფართო ფული M2	27.2%	31.0%	29.8%	31.7%	33.8%	35.9%	38.1%	40.8%
საგარეო სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	-4.4%	-5.5%	-5.3%	-5.2%	-4.2%	-3.7%	-3.4%	-2.9%
სავაჭრო ბალანსი	-9.7%	-8.6%	-7.8%	-7.2%	-10.6%	-9.3%	-7.9%	-5.4%
ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	4,901	5,010	4,449	5,164	5,962	6,701	7,180	7,271
იმპორტის ჯერადი	3.8	3.4	2.8	2.8	2.9	2.9	2.9	2.9
წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები (მლნ აშშ დოლარი)	1,713	1,262	765	1,165	1,232	1,251	1,362	1,374

დანართი 2: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2025-2029 წლებისთვის (ოპტიმისტური სცენარი)²⁶

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
რეალური სექტორი	% -ული ზრდა							
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი	11.0%	7.8%	9.7%	7.6%	6.8%	6.6%	6.8%	6.9%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	11.9%	2.5%	1.1%	3.2%	3.2%	3.0%	3.9%	3.6%
მშპ დეფლატორი	8.1%	2.9%	4.9%	3.0%	3.3%	3.6%	3.8%	3.6%
ნომინალური მშპ								
მილიონი ლარი	72,860	80,883	93,022	102,997	113,835	125,634	139,269	154,283
მილიონი აშშ დოლარი	24,989	30,778	34,192	37,366	41,143	45,723	50,546	56,173
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე								
ლარი	19,626	21,769	25,144	27,878	30,811	34,005	37,695	41,759
დოლარი	6,731	8,284	9,241	10,124	11,142	12,379	13,687	15,208
	% მშპ-სთან							
აბსორბცია	109.7	108.6	107.8	112.1	111.1	109.0	107.0	109.9
მოსხმარება	85.7	83.6	83.3	85.5	84.1	81.2	78.7	81.4
კერძო	79.4	76.9	76.7	78.8	77.3	74.5	72.1	75.0
სახელმწიფო	6.3	6.7	6.6	6.8	6.8	6.7	6.6	6.5
ინვესტიციები	24.1	25.0	24.5	26.6	27.0	27.7	28.3	28.4
კერძო	15.9	17.9	17.4	19.6	20.3	20.9	21.5	21.6
სახელმწიფო	8.2	7.1	7.1	7.0	6.8	6.8	6.8	6.8
მთლიანი ეროვნული დანაზოგი	19.6	19.8	19.8	21.3	22.7	23.8	24.5	24.3
სახელმწიფო	5.2	5.2	5.6	5.0	5.2	5.3	5.4	5.7
კერძო	14.4	14.6	14.2	16.3	17.5	18.5	19.1	18.6
ფისკალური სექტორი	მლნ ლარი							
შემოსავლები და გრანტები	19,378	22,124	25,722	28,942	31,237	34,280	37,512	41,039
საგადასახადო შემოსავლები	17,386	19,733	23,290	26,263	28,302	31,394	34,561	38,039
პირდაპირი გადასახადები	7,797	8,924	11,331	13,104	13,974	15,486	17,575	19,765
არაპირდაპირი გადასახადები	9,589	10,809	11,959	13,159	14,328	15,909	16,986	18,274

26. ხარჯების, არაფინანსური აქტივების და ნომინალური ვალის მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს საქართველოს პარლამენტში 2025 წლის 28 ნოემბერს წარმოდგენილ 2025-2029წწ. ძირითადი მონაცემებისა და საქართველოს სამინისტროების მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ საპროგნოზო მანიკვებლებს.

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,584	24,447	28,357	31,027	33,033	36,206	39,412	42,726
მიმდინარე ხარჯები	15,616	17,914	20,692	23,807	25,339	27,676	29,947	32,223
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,968	6,533	7,665	7,220	7,694	8,529	9,465	10,503
საოპერაციო სალდო	3,762	4,211	5,030	5,136	5,898	6,603	7,565	8,816
მთლიანი სალდო	-1,771	-1,889	-2,076	-1,565	-1,446	-1,576	-1,550	-1,337
მთავრობის ვალი	28,538	31,482	33,169	36,561	39,124	42,056	45,396	49,120
საგარეო	21,392	22,876	23,121	24,980	25,620	26,615	27,757	28,980
საშინაო	7,146	8,606	10,048	721.4	762.8	1,344.3	822.9	843.2
მოდIFIცირებული მთლიანი სალდო	-2,208	-1,977	-2,171	-1,523	-1,426	-1,676	-1,650	-1,387
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-1,600	-1,782	-1,746	-1,886	-1,378	-1,570	-1,483	-1,199
	% მშპ-სთან							
შემოსავლები და გრანტები	26.6%	27.4%	27.7%	28.1%	27.4%	27.3%	26.9%	26.6%
საგადასახადო შემოსავლები	23.9%	24.4%	25.0%	25.5%	24.9%	25.0%	24.8%	24.7%
პირდაპირი გადასახადები	10.7%	11.0%	12.2%	12.7%	12.3%	12.3%	12.6%	12.8%
არაპირდაპირი გადასახადები	13.2%	13.4%	12.9%	12.8%	12.6%	12.7%	12.2%	11.8%
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	29.6%	30.2%	30.5%	30.1%	29.0%	28.8%	28.3%	27.7%
მიმდინარე ხარჯები	21.4%	22.1%	22.2%	23.1%	22.3%	22.0%	21.5%	20.9%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.2%	8.1%	8.2%	7.0%	6.8%	6.8%	6.8%	6.8%
საოპერაციო სალდო	5.2%	5.2%	5.4%	5.0%	5.2%	5.3%	5.4%	5.7%
მთლიანი სალდო	-2.4%	-2.3%	-2.2%	-1.5%	-1.3%	-1.3%	-1.1%	-0.9%
მთავრობის ვალი	39.2%	38.9%	35.7%	35.5%	34.4%	33.5%	32.6%	31.8%
საგარეო	29.4%	28.3%	24.9%	24.3%	22.5%	21.2%	19.9%	18.8%
საშინაო	9.8%	10.6%	10.8%	11.2%	11.9%	12.3%	12.7%	13.1%
მოდIFIცირებული მთლიანი სალდო	-3.0%	-2.4%	-2.3%	-1.5%	-1.3%	-1.3%	-1.2%	-0.9%
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-2.2%	-2.2%	-1.9%	-1.8%	-1.2%	-1.2%	-1.1%	-0.8%

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
მონეტარული სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
წმინდა უცხოური აქტივები	4.0%	3.4%	0.4%	0.9%	-0.1%	-0.5%	-1.0%	-1.2%
წმინდა საშინაო აქტივები	47.5%	50.0%	52.7%	55.4%	60.7%	65.7%	71.7%	75.3%
ფართო ფული M3	51.6%	53.4%	53.2%	56.2%	60.5%	65.2%	70.7%	74.2%
ფართო ფული M2	27.2%	31.0%	29.8%	33.5%	36.2%	39.2%	42.6%	44.8%
საგარეო სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	-4.4%	-5.5%	-5.3%	-5.5%	-4.4%	-3.9%	-3.8%	-4.1%
სავაჭრო ბალანსი	-9.7%	-8.6%	-7.8%	-12.3%	-11.1%	-9.0%	-7.0%	-9.9%
ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	4,901	5,010	4,449	5,570	6,803	8,450	9,201	10,183
იმპორტის ჯერადი	3.8	3.4	2.8	2.9	2.9	2.9	3.0	3.0
წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები (მლნ აშშ დოლარი)	1,713	1,262	765	944	947	1150	1026	926

დანართი 3: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2025-2029 წლებისთვის (პესიმისტური სცენარი)²⁷

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
რეალური სექტორი	% -ული ზრდა							
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი	11.0%	7.8%	9.7%	5.5%	3.1%	2.7%	2.7%	2.5%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	11.9%	2.5%	1.1%	3.0%	2.0%	1.7%	1.8%	1.9%
მშპ დეფლატორი	8.1%	2.9%	4.9%	2.6%	1.3%	1.9%	1.9%	1.9%
ნომინალური მშპ								
მილიონი ლარი	72,860	80,883	93,022	100,583	105,081	109,968	114,980	120,031
მილიონი აშშ დოლარი	24,989	30,778	34,192	36,490	37,979	40,021	41,731	43,702
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე								
ლარი	19,626	21,769	25,144	27,224	28,442	29,764	31,121	32,488
დოლარი	6,731	8,284	9,241	9,886	10,284	10,835	11,298	11,831
	% მშპ-სთან							
აბსორბცია	109.7	108.6	107.8	111.3	109.6	107.0	105.4	103.6
მომხმარება	85.7	83.6	83.3	85.1	85.2	83.7	82.7	81.8
კერძო	79.4	76.9	76.7	78.2	77.8	76.0	74.7	73.5
სახელმწიფო	6.3	6.7	6.6	6.9	7.4	7.7	8.0	8.3
ინვესტიციები	24.1	25.0	24.5	26.2	24.4	23.3	22.7	21.8
კერძო	15.9	17.9	17.4	19.3	18.0	18.0	18.3	18.1
სახელმწიფო	8.2	7.1	7.1	6.9	6.4	5.3	4.4	3.7
მთლიანი ეროვნული დანაზოგი	19.6	19.8	19.8	21.3	20.8	20.5	20.4	19.8
სახელმწიფო	5.2	5.2	5.6	4.2	3.6	2.7	1.6	0.9
კერძო	14.4	14.6	14.2	17.2	17.3	17.8	18.8	18.9
ფისკალური სექტორი	მლნ ლარი							
შემოსავლები და გრანტები	19,378	22,124	25,722	27,982	29,084	30,617	31,771	33,299
საგადასახადო შემოსავლები	17,386	19,733	23,290	25,419	26,293	27,910	29,035	30,526
პირდაპირი გადასახადები	7,797	8,924	11,331	12,470	12,872	13,766	14,310	14,881
არაპირდაპირი გადასახადები	9,589	10,809	11,959	12,949	13,421	14,144	14,725	15,644

27. ხარჯების, არაფინანსური აქტივების და ნომინალური ვალის მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს საქართველოს პარლამენტში 2025 წლის 28 ნოემბერს წარმოდგენილ 2025-2029წწ. ძირითადი მონაცემებისა და საქართველოს სამინისტროების მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ საპროგნოზო მაჩვენებლებს.

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,584	24,447	28,357	30,767	32,026	33,530	35,031	36,682
მიმდინარე ხარჯები	15,616	17,914	20,692	23,803	25,337	27,674	29,945	32,221
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,968	6,533	7,665	6,963	6,689	5,856	5,086	4,461
საოპერაციო სალდო	3,762	4,211	5,030	4,179	3,746	2,942	1,826	1,078
მთლიანი სალდო	-1,771	-1,889	-2,076	-2,264	-2,592	-2,564	-2,910	-3,033
მთავრობის ვალი	28,538	31,482	33,169	36,561	39,124	42,056	45,396	49,120
საგარეო	21,392	22,876	23,121	24,980	25,620	26,615	27,757	28,980
საშინაო	7,146	8,606	10,048	11,581	13,504	15,440	17,639	20,139
მოდინიცირებული მთლიანი სალდო	-2,208	-1,977	-2,171	-2,223	-2,572	-2,664	-3,010	-3,083
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-1,600	-1,782	-1,746	-2,589	-2,527	-2,559	-2,845	-2,897
	% მშპ-სთან							
შემოსავლები და გრანტები	26.6%	27.4%	27.7%	27.8%	27.7%	27.8%	27.6%	27.7%
საგადასახადო შემოსავლები	23.9%	24.4%	25.0%	25.3%	25.0%	25.4%	25.3%	25.4%
პირდაპირი გადასახადები	10.7%	11.0%	12.2%	12.4%	12.2%	12.5%	12.4%	12.4%
არაპირდაპირი გადასახადები	13.2%	13.4%	12.9%	12.9%	12.8%	12.9%	12.8%	13.0%
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	29.6%	30.2%	30.5%	30.1%	30.1%	30.2%	30.2%	30.3%
მიმდინარე ხარჯები	21.4%	22.1%	22.2%	23.7%	24.1%	25.2%	26.0%	26.8%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.2%	8.1%	8.2%	6.9%	6.4%	5.3%	4.4%	3.7%
საოპერაციო სალდო	5.2%	5.2%	5.4%	4.2%	3.6%	2.7%	1.6%	0.9%
მთლიანი სალდო	-2.4%	-2.3%	-2.2%	-2.3%	-2.5%	-2.3%	-2.5%	-2.5%
მთავრობის ვალი	39.2%	38.9%	35.7%	36.3%	37.2%	38.2%	39.5%	40.9%
საგარეო	29.4%	28.3%	24.9%	24.8%	24.4%	24.2%	24.1%	24.1%
საშინაო	9.8%	10.6%	10.8%	11.5%	12.9%	14.0%	15.3%	16.8%
მოდინიცირებული მთლიანი სალდო	-3.0%	-2.4%	-2.3%	-2.2%	-2.4%	-2.4%	-2.6%	-2.6%
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-2.2%	-2.2%	-1.9%	-2.6%	-2.4%	-2.3%	-2.5%	-2.4%

	2022 ფაქტი	2023 ფაქტი	2024 ფაქტი	2025 PBO მოსალოდნელი	2026 PBO პროგნოზი	2027 PBO პროგნოზი	2028 PBO პროგნოზი	2029 PBO პროგნოზი
მონეტარული სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
წმინდა უცხოური აქტივები	4.0%	3.4%	0.4%	0.8%	1.5%	3.0%	5.0%	6.3%
წმინდა საშინაო აქტივები	47.5%	50.0%	52.7%	53.9%	55.8%	56.2%	56.1%	56.2%
ფართო ფული M3	51.6%	53.4%	53.2%	54.6%	57.2%	59.2%	61.1%	62.5%
ფართო ფული M2	27.2%	31.0%	29.8%	30.9%	31.5%	32.7%	34.1%	35.0%
საგარეო სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	-4.4%	-5.5%	-5.3%	-5.1%	-3.6%	-2.9%	-2.3%	-2.1%
სავაჭრო ბალანსი	-9.7%	-8.6%	-7.8%	-11.5%	-9.7%	-7.0%	-5.4%	-3.7%
ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	4,901	5,010	4,449	5,267	5,413	5,750	5,873	6,243
იმპორტის ჯერადი	3.8	3.4	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0	3.0
წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები (მლნ აშშ დოლარი)	1,713	1,262	765	888	933	798	551	475

დანართი 4: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2025-2026 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)

	2025 წელი				2026 წელი			
	დეკემბერი 2025		დეკემბერი 2024		დეკემბერი 2025		დეკემბერი 2024	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	7.2%	7.4%	6.0%	6.1%	5.0%	5.6%	5.0%	5.3%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	3.9%	3.9%	3.2%	2.2%	3.3%	2.9%	3.0%	2.2%
მშპ დეფლაციონი	4.7%	3.2%	3.0%	2.1%	4.1%	3.0%	3.0%	2.9%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	104,407	103,049	99,239	98,858	114,122	112,152	107,327	107,085
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	25,505	25,607	25,305	25,585	27,040	27,368	27,400	27,034
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	12,540	12,614	12,335	13,009	13,260	13,161	13,448	13,331
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	12,965	12,993	12,970	12,575	13,780	14,207	13,952	13,703
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-2,182	-2,309	-2,494	-2,226	-2,874	-2,482	-2,545	-2,921
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ- სთან)	-3.9%	-5.2%	-4.3%	-4.2%	-3.5%	-4.2%	-4.1%	-4.0%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-6.9%	-7.2%	-7.4%	-7.4%	-6.8%	-10.6%	-7.3%	-7.2%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	12.5%	12.7%	9.0%	11.7%	10.6%	12.0%	8.4%	8.6%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	12.0%	15.8%	8.1%	10.7%	10.8%	12.3%	8.1%	8.4%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	5,694	5,164	5,187	5,329	6,207	5,962	5,654	5,932
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	55,912	56,145	61,044	62,295	64,877	65,089	70,162	71,595
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	31,754	32,664	35,468	35,979	37,013	37,871	40,924	41,525

დანართი 5: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2027-2028 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)

	2027 წელი				2028 წელი			
	დეკემბერი 2025		დეკემბერი 2024		დეკემბერი 2025		დეკემბერი 2024	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	5.3%	5.2%	5.2%	5.2%	5.3%	5.4%	5.3%	5.4%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	3.0%	2.7%	3.0%	2.3%	3.0%	2.4%	3.0%	2.6%
მშპ დეფლატორი	3.0%	3.1%	3.0%	3.1%	3.0%	2.9%	3.0%	2.6%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	123,658	121,599	116,296	116,014	134,118	131,722	126,133	125,344
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	29,600	29,956	29,600	29,878	32,100	32,051	32,200	32,530
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	14,571	14,471	14,597	14,805	15,848	15,501	15,868	16,204
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	15,029	15,485	15,003	15,073	16,252	16,550	16,332	16,326
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-2,885	-2,495	-2,650	-2,409	-3,000	-3,007	-2,790	-2,492
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-3.3%	-3.7%	-3.9%	-4.0%	-3.2%	-3.4%	-3.7%	-3.8%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-6.6%	-9.3%	-7.2%	-7.1%	-6.5%	-7.9%	-7.2%	-7.2%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	8.8%	14.9%	8.7%	9.0%	8.9%	9.9%	8.7%	6.0%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	8.9%	11.6%	8.5%	8.8%	9.0%	7.1%	8.7%	6.3%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	6,765	6,701	6,163	6,493	7,374	7,180	6,718	6,902
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	74,779	74,802	81,011	80,347	86,384	86,708	93,750	93,457
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	42,870	43,654	47,424	47,216	49,759	50,202	55,073	54,764

დანართი 7: ოპტიმისტური პროგნოზების შედარება, 2025-2029 წლებისთვის²⁸

	2025		2026		2027		2028		2029	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	7.9%	7.6%	6.4%	6.8%	6.6%	6.6%	6.7%	6.8%	6.7%	6.9%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	4.4%	3.2%	4.3%	3.2%	4.0%	3.0%	4.0%	3.9%	4.0%	3.6%
მშპ დეფლატორი	5.2%	3.0%	5.1%	3.3%	4.0%	3.6%	4.0%	3.8%	4.0%	3.6%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	105,590	102,997	118,078	113,835	130,906	125,634	145,264	139,269	161,196	154,283
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	25,848	26,263	27,978	28,302	31,282	31,394	34,655	34,561	38,386	38,039
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	12,697	13,104	13,708	13,974	15,399	15,486	17,121	17,575	19,031	19,765
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	13,151	13,159	14,270	14,328	15,883	15,909	17,534	16,986	19,355	18,274
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-1,839	-1,565	-1,936	-1,446	-1,832	-1,576	-1,610	-1,550	-1,072	-1,337
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-4.1%	-5.5%	-3.5%	-4.4%	-3.7%	-3.9%	-3.9%	-3.8%	-4.2%	-4.1%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-7.2%	-12.3%	-7.1%	-11.1%	-7.4%	-9.0%	-7.7%	-7.0%	-8.0%	-9.9%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	13.8%	16.5%	13.3%	26.6%	11.4%	27.9%	11.5%	10.2%	11.5%	5.9%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	12.4%	23.4%	13.1%	21.3%	12.0%	21.7%	12.1%	7.4%	12.1%	10.7%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	5,694	5,570	6,207	6,803	6,765	8,450	7,374	9,201	8,038	10,183
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	56,786	57,930	67,993	68,897	80,876	81,939	96,412	98,515	114,932	114,405
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	32,279	34,509	38,899	41,216	46,582	49,265	55,900	59,378	67,081	69,193

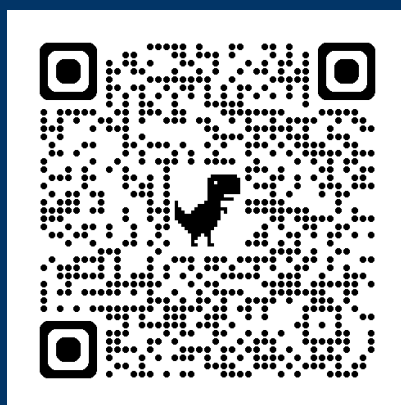
28. ცხრილში მოცემული მონაცემები წარმოადგენს 2025 წლის დეკემბერში საბიუჯეტო ოფისის და მთავრობის მიერ გაკეთებული ოპტიმისტური სცენარების საპროგნოზო მაჩვენებლების შედარებას

დანართი 8: პესიმისტური პროგნოზების შედარება, 2025-2029 წლებისთვის²⁹

	2025		2026		2027		2028		2029	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	5.8%	5.5%	2.2%	3.1%	2.4%	2.7%	2.5%	2.7%	2.5%	2.5%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	3.4%	3.0%	2.3%	2.0%	2.0%	1.7%	2.0%	1.8%	2.0%	1.9%
მშპ დეფლატორი	4.2%	2.6%	3.1%	1.3%	2.0%	1.9%	2.0%	1.9%	2.0%	1.9%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	102,551	100,583	108,056	105,081	112,863	109,968	117,998	114,980	123,367	120,031
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	25,248	25,419	26,035	26,293	27,556	27,910	28,886	29,035	30,261	30,526
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	12,428	12,470	12,766	12,872	13,548	13,766	14,228	14,310	14,933	14,881
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	12,820	12,949	13,269	13,421	14,008	14,144	14,658	14,725	15,328	15,644
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-2,182	-2,264	-2,874	-2,592	-2,885	-2,564	-3,000	-2,910	-3,155	-3,033
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-3.8%	-5.1%	-3.2%	-3.6%	-3.0%	-2.9%	-2.8%	-2.3%	-2.5%	-2.1%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-6.6%	-11.5%	-6.1%	-9.7%	-5.5%	-7.0%	-5.0%	-5.4%	-4.4%	-3.7%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	10.2%	7.4%	6.1%	6.5%	4.3%	8.7%	4.4%	5.2%	4.4%	11.6%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	7.7%	13.5%	5.1%	2.8%	3.3%	3.4%	3.4%	5.2%	3.3%	11.6%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	5,694	5,267	6,207	5,413	6,765	5,750	7,374	5,873	8,038	6,243
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	54,437	54,959	59,797	60,153	65,247	65,076	71,357	70,250	78,038	75,065
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	30,866	31,099	33,949	33,058	37,103	36,001	40,637	39,170	44,509	42,029

29. ცხრილში მოცემული მონაცემები წარმოადგენს 2025 წლის დეკემბერში საბიუჯეტო ოფისის და მთავრობის მიერ გაკეთებული პესიმისტური სცენარების საპროგნოზო მაჩვენებლების შედარებას

დოკუმენტი ინტერაქტიულ ფორმატში
შეგიძლიათ იხილოთ

ინტერაქტიული სტატისტიკა (ინფოგრაფიკები)
შეგიძლიათ იხილოთ

